

Arany postak
 plátó in aua.
 No. 224713/929.

Szerkesztőség
 és kiadóhivatal:
 Csal. Str.
 No. 1. Buda

18. Telefon: 61. **Előfizetési árak:**
 Havonta 110, negyedévre 330, fél-
 évre 600, egészévre 1100 lej. Kiseb-
 bboldra: Havonta 2, negyedévre
 félévre 12, egészévre 20 dollár.
 detések díjazás szerint. Az
 KELETT az erdélyi és bánát-
 ócság egyetlen politikai nap-
 lapjaink irányítását csál-
 rás megjelölésével enged-

KELETT

DI Ramasetter Róbert
 BUDA

Disztér 2. I. e.

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Arany 5 lej

Bármentés
 leveleket nem
 fogadunk el.

Kéziratok
 megőrzését és visszaküldését nem
 vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marica
 Ernő. Fejlesztő szerkesztő: János
 Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-
 szegi Ernő, Strada Cobalcescu 52.

Csütörtök, 1936. december 31.

5697. EV. XIX. EVF.
 TEBETH 17. 298. SZAM

A lengyel miniszterelnök beszéde

Az államférfiak nyilatkozatai és beszédei előértékelendők. Értéküket vesztik abban a mértékben, ahogyan az államférfi szava függetlenné válik a valóságtól és a gyakorlati élettől.

Valamikor — nem is olyan régen — éppen azért volt szenzáció az államférfi beszéde, mert a szavakban a valóság ereje lüktetett és mert mindenki tudta, hogy bizonyos helyzetet tükröz vissza, vagy gyakorlati tetteket jelez a beszéd, amely az állam és társadalmi életére feltétlenül kihatással van, vagy kihatással lehet.

Legalább is így hitték az emberek. Ma már nem is hiszik. És ma már senki sem csodálkozik azon, ha egy miniszter, vagy akár egy miniszterelnök egészen mást mond, mint ami a valóságos helyzetnek megfelel.

Skladkowski lengyel miniszterelnök legutóbbi parlamenti beszédén sem csodálkozott a világ.

A beszéd szelleme valóban emelkedett volt, európai volt, a szó legnemesebb értelmében. A nemzetiségek egyenlőségéről szólott a miniszterelnök és ünnepélyesen kijelentette, hogy a lengyel kormány nem kérdi mi a neve és milyen a származása az állami tisztviselőnek, aki a köz szolgálatában áll és azt is kijelentette a miniszterelnök, hogy a huligánok elnyerik méltó büntetésüket és a törvény és a bíróságok szigorú oltalmazza a rendet és a békét az országban.

Szebb és megnyugtatóbb beszédet aligha tartott kelet-európai államférfi az utóbbi évek során. De élesebb ellenétben sem állott még miniszterelnöki beszéd a valósággal és a tényleges helyzettel, mint Skladkowski emelkedett szellemi szónoklata.

Ez a beszéd a maga szépségében és emelkedettségében kicsufoltása volt a lengyel-országi zsidóság rettenetes tragédiájának; mint ahogy a lengyel zsidók tragikus helyzete is komikumba fullasztja a miniszterelnök legszebb kijelentéseit is.

A miniszterelnök beszédét százszorosán túlharsoja a kenyérüktől megfosztott és éhalálra ítélt lengyel zsidók óriási tömegének rettenetes jajkiáltása, a büntetlenül garázdálkodó huligánok szüntelen és egyre erősödő csatakiáltása és a lengyel bírák felmentő verdiktjei a pogromhősök felett, akiknek száma egyre növekedik.

A miniszterelnök jobban tette volna, ha nem válaszol a zsidó képviselők panaszaira és az antiszemita parlamenterekre hagyja a válaszadás kötelességét.

Makkabeusok zenekara a Skopus hegyén

Szenvedésekkel teli volt ez a polgári év a palesztinai zsidóság számára. Szenvedések és aggodalmak feszítették ezt az esztendőt, amelynek hat hónapján keresztül a terror állított szinte legyőzhetetlennek látszó akadályokat az országépítés elé.

És a palesztinai zsidó nép, ez a 400.000 pionír, mint egy ember nézett farkasszemmel az ellenséggel. Páratlan, lélekzetállítónan egyszerű ellenállás volt ez, visszafegyveléssel és a mű folytatásában való töretlen hitel: a zsidó történelemnek egyik legragyogóbb fejezete.

Mint a Makkabeusok. Nemcsak azért öltik fel előttiünk ez a hasonlat, mert még alig néhány nap múlt el a Makkabeusok ősi ünnepe óta. De azért, mert a hasonlat tökéletes és kifejező.

A palesztinai zsidóság nemcsak harcolt, de közben teremtett is. Életet, kultúrát és művészetet teremtett, mint ahogyan tették ezt a Makkabeusok, akik felszabadító harcaik közben újjáépítették a zsidó kultúrát, amit hatalmi erővel méltóztak meg az országra terpeszkedett idegen hatalom.

Palesztina zsidósága a terror és ellenállás hat hónapjának alkotott. Védte s megőrizte pozícióit és alkotott.

Tegnap este a jeruzsálemi rádió keresztül azétszórt a rádió, a világnak ez a gigászi csodája a modern idők másik gigászi csodáját: a palesztinai szimfónikus zenekar bemutatató hangversenyét.

A szimfónikus zenekar nem nagy csoda. Minden valamire való vidéki városnak van szimfónikus zenekara.

Baloldali eszközökkel dolgozó jobboldali kormány következik a liberálisok után?

Pamfil Seicaru feltűnő cikke a kormányutódlásról. Miért kormányképtelen a nemzeti parasztpárt

Bucuresti, december 30. (Az Uj Kelet tud.) A kormány lemondásáról keringő hírek egyre határozottabb módon kapnak megerősítést a bucuresti sajtóban, ahol a kormányutódlás kérdése már a cikkirók állandó témája. A kérdésről Pamfil Seicaru, a Curentul főszerkesztője irt érdekes cikket. Seicaru megállapítja, hogy májusban új kormánya lesz az országnak. A megoldás azonban nagyon nehéz éppen azért, mert a természetesen legelső sorban számításba jöhető kormányzópárt, a nemzeti parasztpárt helyzete bizonytalan. Mihalache a pártvezér és megvan a szükséges tekintély is ahhoz, hogy fegyelmet teremtsen a pártban. Ez azonban a regátban, Beszarábia, meg Bucovinában lehetséges csak, mert Transylvániában és a Banatban Mihalache még a dorgálás luxussát sem engedheti meg magának. A pártfegyelmek ebben az ország részben Maniu Gyula következetesen ellentmond. Mihalache azzal, hogy Vaida kizárásába beleegyezett, olyan helyzetet teremtett a pártban, amely most a legnagyobb nehézségek elé állítja. Maniu tudta, hogy magatartásában nem fogja az egész párt követni és ezért jelentette ki, hogy ő csak a párt egyszerű katonája. Ezzel ki tudta várni az idő mulását és legyőzheti az eléje háruló ellenállásokat. Ha a nemzeti parasztpárt valamilyen formában hatalomra jut, akkor Maniu tekintélye és előrelátása csodót mondott. Ha azonban a párt nem kapná meg a hatalmat, úgy az idő Maniut igazolta és a párt bármilyen ádáz ellenzéki akcióban is követni fogja.

A Maniu taktika

Ez a Maniu-taktika magyarázata és innen van az, hogy a nemzeti parasztpárt vezetősége fokozatosan lejárta magát. Maniu természetesen nem olyan ügyetlen ember, hogy személyesen exponálja magát és hogy ő maga fegyelmzett katoná maradt, aki tiszteletben tartja a párt ranglétráját, de keményen megvédi barátait, amikor ezek fegyelmzettenséget követnek el. A várakozás, az ellenállások lassú felőlése, Maniu kedvenc taktikája. Ebben nyilatkozik meg a lejáratai harc egész zsenialitása. Midőn érzi, hogy az utódlás kérdése aktuálissá válhatik, mindig megtalálja a módját annak, hogy valamelyik hűséges hive által burkolt támadást intézzen.

Mihalache nyílt akciója és Maniu takti-

kája között egyenlőtlen a harc. Maniu tak-
 tikai ösztönével meg tudta hódítani Miha-
 lachet, elválasztotta őt Vaida Sándortól
 és érintetlenül tartotta meg tekintélyét a
 transylvániai és banati szervezetek fö-
 lött. Azok, akik Maniuvall gyakrabban
 voltak összekötöttesben, nem tudták meg-
 ismerni igazi jellemét.

Maniu megjelenése olyan ájtatos és fé-
 lénk, hogy azt a látszatot kelti, mintha
 szerény igényeihez mérten tulok teret
 foglalna el a közéletben. De a mesterkelt
 ájtatosság látszata mögött töretlenül áll
 a hatalmi vágy, a tekintélyt parancsoló
 akarat, az ember, aki sohasem mond le és
 aki minden határozattal szemben, mely
 nem tőle származott, fáradhatatlan ellen-
 állásban mozgósítja energiáit. A vérbő
 temperamentumu emberek indulatai hamar
 felemészthetők. Az olyan ember, mint Ma-
 niu, aki szerzetesi önralmat parancsol
 magára, nem tudja, mi a fáradtság.

Mit hoz a jövő?

Ezzel az érdekes jellemzéssel világít rá
 Pamfil Seicaru arra, hogy a párt helyzete
 milyen komplikált. Mihalache nem léphet
 fel nyíltan Maniu ellen, mert ha ezt meg-
 tenné, ez feltétlenül a nemzeti parasztpárt
 ardeali szárnyának lázadását vonná maga-
 után. Pamfil Seicaru ebből azt a következtetést
 vonja le, hogy a nemzeti parasztpárt
 nem következhetik a hatalmon, ha-
 nem keresni fognak olyan megoldást, mely
 a jobboldali eszméket baloldali eszközök-
 kel teszi megvalósíthatóvá. Ezt az ellent-
 mondást azzal magyarázza Pamfil Seicaru,
 hogy az ország nacionalista hangulata
 egyfelől, és a külpolitikai irányzat válto-
 zatlanul való fentartásának szükségessége,
 másfelől ilyen kettős irányú politikát
 tesz szükségessé. Nem jöhet sorra tehát
 sem a nemzeti parasztpárt, amely belső
 bajai mellett nem tud megfelelni a nacio-
 nalista követelményeknek sem és nem jö-
 het a nemzeti keresztény párt sem, mely
 külpolitikai beállítottsága miatt egyelőre
 kormányutódlásra képtelen. Májusban az
 új kormány megalakulása alkalmával oly
 feltevéseket fognak kipróbálni, amelyek
 választási bázissal rendelkező és jobbol-
 dali tendenciákat is képviselő kormány
 megalakításához vezethet. A cikkirő meg-
 állapítja, hogy az ilyen kormány szem-
 pontjából számbajöhető elemek máris kez-
 dik egymás között a megegyezésre vonat-
 kozó tárgyalásokat.

Kalifornia újjáépítése

Amerikában a hatalmas építkezések bá-
 mulatos gyorsasággal követik egymást.
 Legújabb olyan nagyarányú terv merült
 fel az Egyesült Államok területén, amely
 megvalósulása esetén az eddigi amerikai
 teljesítményeket is messze felülmúlja. A
 kérdés csak most került nyilvánosságra,
 mert eddig a legnagyobb diszkreció mel-
 lett tanulmányozták annak lehetőségét,
 hogyan lehetne a végsőig kiaknázni és
 egész területében termékeny tenni Ka-
 liforniát, Amerika leggazdagabb és leg-
 szebb tartományát. Eddig a filmek hazá-
 jának nevezték Kaliforniát, de az új terv-
 vel gyökeresen átfórmálnák az egész or-
 szág külső képét, és a területet olyan ki-
 aknázások számára tennék alkalmassá,
 mely az ország belső felépítését is gyöke-
 reiben változtatnák meg.

Európa ma általában azt hiszi, hogy
 Kalifornia az igéret földje, ahol a föld
 nagyon termékeny és ahol az emberi élet
 a legkönnyebben elviselhető a világon. Ez
 a felfogás a filmromantika hullámain ka-
 pott szárnyra és jutott el az európai pol-
 gár tudatába, ténylegesen azonban a hely-
 zet egészen más.

Igaz, hogy Kaliforniának egyes vidékei
 nagyon termékenyek. Ezek a területek
 azonban csak a Csendes óceán partmellé-
 kén és néhány folyó völgyében vannak.
 Az ország többi részén, különösen annak
 belsejében a föld terméketlen, hegyes, a
 folyók és folyamok pedig, holott rendki-
 vül vízbőve, valósággal veszedelmet je-
 lentenek a környezet számára. Egymást
 követik az áradások, amelyek elpusztíta-
 nak minden emberi települést, mely utjuk-
 ba akad.

Kalifornia valósággal pusztaság. Ez
 nemcsak szóbeszéd, hanem maga a szigorú
 igazság. Az ország 400 ezer négyszögki-
 lométeren terül el és alig négy millió lako-
 sa van. Németországnak a területe 460
 ezer négyszögkilométer és közel 70 millió
 a lakosa.

Ezenfelül az elemi csapások sem kimél-
 ték Kaliforniát. Nemrégiben volt harminc
 éves jubileuma a borzalmas kaliforniai
 földrengésnek.

Pontosan 1906 április 18-án röpitette
 szét a kábel a rémhírt a világra, hogy
 San-Franciscót, a közel félmillió lakosu
 várost Észak-Amerika nyugati partjain
 hajnali 5 óra 13 perckor három gyorsan
 egymásután következő földrengés érte,
 melyek közül az első kettő könnyebb ter-
 mészetű volt, míg a harmadik a város leg-
 nagyobb részét teljesen romba döntötte.
 A Föld felülete mintegy 600 kilométeres
 távon 4.5 méter vízszintes irányú eltolódást
 szenvedett és ez okozta a rettenetes
 arányú pusztítást. A földlökés számtalan
 házat elpusztított és a romokból előtört
 a tűz, mely rendkívül gyorsasággal ter-
 jedt. A sanfranciskóiak, mint az ameri-
 kaiak általában, gyors elhatározásu embe-
 rek és így nem késlekedtek egy másodper-
 cig sem, mert mikor látták, hogy a tűz el-
 harapódzását a még érintetlen városrés-
 zekre megakadályozni nem tudják, egész
 utvonalakat robbantottak fel dinamittal.
 San-Francisco kikötője is roppant nagy
 kárt szenvedett. Igen sok volt azoknak a
 hajóknak a száma, melyeket a földlökés a
 partra dobott, hogy aztán kormányukvesz-
 tetten visszamosassanak a szökőártól a
 dagályval a nyílt tengerre.

A mérnökök, akik most az új tervet
 készítették, termékeny akaráják tenni
 egész Kaliforniát, az összes folyók és pa-
 takok vizének felhasználásával és hatalmas
 gátak építésével. A megvalósítás
 előtt rendkívül sok akadály áll, mert a te-
 rep nehézségei a hasonló összes munkála-
 toknál nagyobb teljesítményt rónak az épít-
 őkre. A huszadik század legnagyobb épít-

VILÁG TUKRE

ans
 és vig-
 R
 NEZZE
 NAPJAN
 -ban
 meg-
 ágnak
 zési
 A francia
 elfogadta
 sőt nyújt
 okra. Ez
 a fran-
 kommu-
 a javas-
 ndott,
 em
 g-Kai-Sek
 a Ku-
 amely
 ast és a
 ban. A
 nyára el-
 agot küld
 ulmányo-
 , hogy a
 anfu vá-
 k.
 ORT
 omán
 senyt
 nán ping-
 nég nem
 helyekért
 ersenyzők
 ban már
 tünő ver-
 Sporting
 és első
 di-
 hes
 N
 térkép
 nál
 Cluj
 zeket.
 adó R. T.
 Pop 10.

kezésének indul ez a munka, amelyet az érdekelt nagybankok és nagyipari vállalatok finanszíroznak. Egyelőre csak 15 millió dollárt tudtak összehozni, ami jelentéktelen összeg a terv nagyságához képest és alig elegendő a tervek elkészítéséhez, valamint az első, a munkások elhelyezésére szükséges építkezések elvégzésére.

A mérnökök terve előirányozza a Tenzee, Sacramento la Friant völgyek és a Joachim folyó szabályozását, valamint a Contra Costa csatorna kiépítését, mely az óceánjáró hajók számára tenné lehetővé, hogy az ország belsejéig hajózhassanak.

Rendkívül sok előny származna ezeknek a munkálatoknak elvégzéséből. Elsősorban, mint említettük, a hajó-közlekedést meg lehetne hosszabbítani Kalifornia belsejébe. Az ország északi és középső részét vízzel látnák el csatornák segítségével és ez lehetővé tenné a legkülönbözőbb mezőgazdasági anyagok termesztését. Az áradásoknak elejét vennék. Óriási erőforrásoknak nyitnák meg az utját, amelyek egész sereg új iparágak a megteremtését tennék lehetővé. A városokat megfelelő víz mennyiséggel lehetne ellátni, az erdők és a legelők nem lesznek többé kitéve az évente kétszer megismétlődő áradások veszélyének.

Az eddigi számítások szerint a vízi erők energia-forrásává való átválttatása révén a felépítendő turbina évente kétmilliárd kilowatt áramot termelne. Ezt a mennyiséget 1944-ig el lehetne már érni. Emellett a turbinák építése nem vonná el a vizet az öntözéstől és a völgyek mellett elterülő települések semmi kárt nem szenvednének ezáltal.

A gigantikus terv egyelőre még csak papíron van meg. Óriási erőfeszítéseket tesznek gazdasági körökben, hogy a megfelelő pénzüsséget az ország termékkennyé tételére egybegyűjtsék. Hallatlan emberi energiákra van szükség, hogy az országot termékkennyé tegyék, emberek millióinak lehetne munkát adni általa és amennyiben a terv megvalósul, hatalmas kivándorlási terület állana az európai emberfölségnek elhelyezésére. A terv még csak terv, de az utóbbi évek nagy erőfeszítései arra mutatnak, hogy rövidesen meg is valósulnak. Amerika nem riad vissza a nagy erőfeszítésektől. Nem volna csodálatos, ha az a Kalifornia, mely ma a filmsztárok hazája, és az egyetlen ipari terméke, a rengeteg amerikai film, néhány éven belül termékeny és a világgazdasági termelésbe bekapcsolódó nagy ország lesz, mely éppen úgy fogja vonzani a vállalkozó kedvű európaiakat, mint ahogy vonzották a múlt század egész folyamán Amerika végtelen lehetőségei.

— Az új életmód következtében jelentkező bajknál, különösen jóltáplált egyénekénél, a régebbi természetes „Ferenc József” keserűvízzel — reggelként 1/2 pohárral — gyakran feltűnő jó eredményeket lehet elérni! Az orvosok ajánlják.

Az új könyv-szenzáció

Benamy Sándor

Szerelem albérletben

című regénye.

„Benamy gondolkodó és művész”.

(Henri Barbusse)

„Sikerszöveget értek. Nem vagyok rossz jó”.

(Hatvany Lajos)

Epocha-kiadás

Kapható minden könyvkereskedésben.

Antonescu külügyminiszter királyi audienciája

Tatarescu külpolitikai kihallgatása után Antonescu jelenik meg audiencián

Bucuresti, december 30. Tatarescu miniszterelnök tegnap sineai királyi kihallgatása délelőtt 11.30 órától délután 1 óráig tartott és annak folyamán a miniszterelnök — írja a Curentul — hosszasan beszámolt a resitai tárgyalásokról, valamint a kormány odairányuló tevékenységéről, hogy megerősítse Románia köteleit a kisantant államokkal és javítson viszonyán több baráti állammal, amelyekhez érzéközösség fűzi Romániát. Tatarescu ezalkalommal hozzájárulás végett az uralkodó elé terjesztette a január 1-i ünnepségek programját is.

Tatarescu délután 3 órakor érkezett vissza

a fővárosba, ahol azonnal hosszú beszélgetést folytatott Antonescu külügyminiszterrel.

A kormány tagjai csütörtökön Sinaia utaznak, ahol résztvesznek a Mures vidékéről hozott fatemplom felszentelési ünnepségen. Mint ismeretes, a műkinsszámba menő templomot a Folsor-kastély szomszédságában állították fel. A Curentul szerint az ünnepség után Antonescu királyi audienciára megy.

A szokásnak megfelelően pénteken az uralkodó istentiszteleten vesz részt, majd 12 órakor fogadja a kormány és a diplomáciai kar tisztelgését a királyi palotában.

Filmbeillő körülmények között fogták el a bucaresti autós banditákat

Tizenkilencéves bandalónok vezetése alatt követték el a rablótámadásokat

BUCURESTI, december 30. A bucaresti állambiztonsági hivatal közegei ma filmbeillő körülmények között elfogták annak az autós bandának tagjait, akik az utóbbi hetekben több mint 20 támadást követtek el főleg sofőrök ellen. A banda egyik tagját, bizonyos Gogu Teofil egy sofőr, a banda egyik áldozata, felismerte. Gogu letartóztatták. Bevallotta, hogy Marin Panu alias Oancea nevű 19 éves fiatalember bandájának tagja. Panu sikerült is néhány nappal ezelőtt körülzárni, de a golyózápor közepette is megszökött a rendőrök elől. Ma értesültek a hatóságok, hogy Panu Andronacha külvárosban tartózkodik. Gogu fedezetként magukkal vive a rendőrök behatoltak Panu házába, akit almban leptek meg és fogták el. Vele együtt letartóztatták vadházastársát, Polixena Petrescut is, valamint Ion Fera 16 éves büntársukat is.

Az arabok is megjelennek az angol királyi vizsgálóbizottság előtt?

Londoni lapjelentés szerint január 24-én hagyja el Palesztinát a királyi bizottság. Újabb terrorselekmények. Megerősítik a palesztinai rendőrséget

London, december 30. A Daily Telegraph jelenti Jeruzsálemből: A királyi bizottság tagjai 1937 január 27-re megrendelték hajó jegyeiket, amelyekkel visszautaznak Angliába.

Jeruzsálemben is arról beszélnek, hogy a Peel-bizottság rövidesen befejezi vizsgálatait és elhagyja az országot. Ugyanakkor a közfigyelem a legfőbb arab bizottságra összpontosul, mely bizottság még mindig fenn tartja a bojkottot a királyi bizottsággal szemben.

A királyi bizottság kommunikét tett köze, melyben kijelenti, hogy a kihallgatásokat rövidesen lezárják és azok a szervezettek és magánszemélyek, akik még vallomást akarnak tenni a bizottság előtt, jelentkezzenek minél előbb.

A kommuniké, nyilván utolsó figyelmeztetés és felhívás az arabokhoz, hogy szüntessék meg a bizottság bojkottálását és jelentkezzenek kihallgatásra, mert különben a bizottság tagjai az arabok meghallgatása nélkül fogja elhagyni az országot.

Az arabok és a királyi bizottság.

Arab körökben is nő a nyugtalanság és elégedetlenség amiatt, hogy a királyi bizottság csak a zsidók panaszait és nézetait hallgatja meg, míg az araboknak nincs szószólójuk a bizottság előtt. A Times jeruzsálemi tudósítója szerint

az arab vezetők a közeli napokban revídálni fogják eddigi elhatározásukat és megszüntetik a bojkottot a királyi bizottsággal szemben.

A „Falastin” a keresztény arabok orgánuma, különösen sürgeti az arab politikusok megjelenését a Peel-bizottság előtt. Utal arra, hogy az arab uralkodók értékre adták a legfőbb arab bizottságnak, hogy nem áll módjukban diplomáciai tárgyalásokat folytatni az angol kormányval a palesztinai arabok érdekeiben, ha azok folytatják a bojkottot. A lap véleménye szerint az arabok többet nyernének, mint vesztenének, ha most megjelennek a királyi bizottság előtt, különösen azért, miután a zsidók befejezték már vallomásaikat és látszólag elhasználták összes fegyvereiket. A lap reméli, hogy Auni Bey, Abdul Hadi és Kamil Kasab, akik a legfőbb arab bizottság megbízásából Bagdad-

ban és Nedsben jártak, módját ejtik a bojkott feladásának.

Meer Grossmann nem jelenik meg a királyi bizottság előtt,

Néhány nappal ezelőtt közölték a palesztinai lapok, hogy Meer Grossmann, a Judenstaatspartei vezetője is kihallgatáson szándékosz megjelenni a királyi bizottság előtt. Újabb jelentés szerint a Jewish Agency exekutívéje közölte Grossmannal, hogy nem járulhat hozzá ahhoz, hogy pártja nevében vallomást tegyen a királyi bizottság előtt. Az exekutívé tilalmát azzal indokolja, hogy a Judenstaatspartei integrális része a Cionista Szervezetnek és alá kell vetnie magát a szervezet fejelemének. E fejelemnek a megszerzése a Cionista Szervezetből való kizárást vonná maga után. Grossmann alávetette magát az exekutívé követelésének és lemondott arról, hogy a királyi bizottság előtt megjelenjen. Hir szerint Jakob Meir szefárd és Amiel askenázi fő-abb, valamint Uziel tel-avivi főrabbi, akik ugyancsak vallomást akartak tenni a királyi bizottság előtt, az exekutívé kívánságára lemondottak ezen szándékukról.

Az arab terroristák újból igen aktívak. Fauzi Bey Kankadi Irakból bátorítja őket és azt a hírt korportálja, hogy rövidesen nagy arab hadsereg alakul az arab államok összefogása révén, mely a palesztinai arabokat is meg fogja védeni az angolok és zsidók ellen.

A sztrájk befejezése óta először ismétlődött meg a napokban a jeruzsálemi-telavivi országutnak szegerekkel való teleszórása, hogy ily módon zavarják meg az autóközlekedést ezen az utvonalon. Jezur arab falu közelében, melynek lakosai újból támadásokat intéztek a zsidók ellen, kövekkel dobáltak meg egy zsidó autóbust, mely Jeruzsálemből Tel-Avivba ment.

A Jeruzsálem és Jericho közötti országuton súlyos sebekkel találta rá egy szefárd zsidó lányra, akinek Rina Shwiki a neve. A vizsgálat során kiderült, hogy a főmufti egyik sógora, a Husszeini család tagja, sebesítette meg több revolverlövessel. A lány ismerte az arab fiatalembert és az autójában utazott. Az uton az arab erőszakot akart elkövetni rajta és amikor védekezett ellene, revolverével többször rálőtt, majd kidobta a lányt az országutra. A tettest letartóztatták.

Ha Bucurestibe jön, ne marassa el felkeresni a

Klein-Gárdát
Bucuresti, Str. Popa Tatu 26.
Kittinó házikoszt. — Ardeali borok.
Elsőrangú cigányzene. — Olcsó árak.
Reggelig nyitva.

A keresztények és muzulmánok újabb összeesküvései.

A karácsonyi istentisztelet ideje alatt az terroristák heves fegyvertűz alá fogták a betlehemi kolostort. Mire a rendőrség megérkezett, a támadók már eltűntek.

Jeruzsálemben és Jaffában újabb összeütközések voltak keresztények és muzulmánok között. Több keresztény arab súlyosan megsebesült.

A haifai arab munkásklub proklamaciót tett közre az arab bandák destruktív tevékenysége ellen és Palesztina belső békéjének biztosítását követelte.

Megerősítik a palesztinai rendőrséget.

A Daily Telegraph értesülése szerint Sir Arthur Wauchope palesztina főkörmányzó a londoni gyarmatiügyi hivataltól a palesztinai angol rendőrök számának felemelését kérte. Hir szerint ötven angol titkosrendőrt osztottak be palesztinai szolgálatra, akik már január elején Palesztinába indulnak.

Jeruzsálemi jelentés szerint az összes elbocsátott segédrendőröket írásbeli felszólítással visszarendelték január elsőjére a rendőrség szolgálatába. A palesztinai kormány ugyanekkor ötszáz új rendőr besorozását határozta el. A rendőrség felszólította a zsidó kolóniák vezetőit, hogy nyújtsák be rendőreljöltséjükhöz névsorát.

A „Daily Mirror” című angol lap rendkívül érdekes nyilatkozatot közöl J. F. Broadhurst-től, aki a palesztinai rendőrség bünygyi osztályának és a tel-avivi rendőrség vezetője volt. Broadhurst óva inti az angol kormányt attól, hogy visszavonja a katonai erőt Palesztinából.

A palesztinai arab vezetők — mondja Broadhurst — csak arra várnak, hogy az utolsó tartalékosok is elhagyják Palesztinát. Ha ez megtörténik, olyan méretű guerilla-harc kezdődik, amilyen még nem volt és amely az angol kormány-tisztviselőik ellen fog irányulni.

Azóta, hogy hétről-hétre újabb és újabb tartalékosokat hívnak vissza Palesztinából, fokozódnak a rablótámadások és politikai merényletek az országban. A palesztinai békebiztosításához feltétlenül szükséges, hogy nagyobb katonai készütség tartózkodjék az országban. Ha ezt nem biztosítják, ugyanolyan helyzet adódik, mint volt 1929-ben, amikor a főkörmányzó katonai csapatok nélkül hagyta az országot.

Amerikai munkásdelegáció indult Palesztinába.

Newyork, december 30. December 26-án amerikai zsidó munkásküldöttség indult el Palesztinába Jose Schlossberg, az amerikai zsidó szakszervezetek elnökének vezetésével. A küldöttség az amerikai zsidó munkásság szolidaritását akarja kifejezni a harcban álló palesztinai jisivval. Utközben Angliában, Franciaországban és Lengyelországban szállnak ki a küldöttség tagjai, hogy érintkezésbe lépjenek ezen országok zsidó munkásságának vezetőivel.

Öngyilkosságot kísérelt meg Frankfurter Dávid

Bern, december 30. Csak most közlik elkésve a graubündeni lapok, hogy dr Brügger ügyész vádbeszéde a churi tárgyaláson, amelyben különösen Frankfurter jellemét állította be sötét színben és „nagy adag cinizmust” tulajdonított a vádlottnak, oly lesújtóan hatott Frankfurter Dávidra, hogy még az nap este, végig az ítélet kihirdetése előtt, öngyilkosságot akart elkövetni, amit csak az örök ébersége húsított meg idejében.

Frankfurter, egy adott pillanatban, amikor úgy látta, hogy nem figyelik, a vizeskancsó egy letört cserepével fel akarta vágni az ereit. Az örök az utolsó pillanatban vették észre, hogy miben mesterkedik Frankfurter és egész éjszaka mellette maradtak, nehogy újabb öngyilkossági kísérletet tegyen.

A lapok emlékeztetnek arra, hogy Frankfurter védekezni akart a vádbeszéd elhangzása után, az elnök azonban megvonta tőle a szót. Frankfurter különösen az a vád érintette rendkívül érzékenyen, hogy sötét és rejtett szándékai voltak.

IGY ÉLNEK A ZSIDÓK EURÓPÁBAN!

Londonba hívták meg „kisegítő előimádkozónak“ Oradeáról

Haim Bacon 60 éves kántort és metszőt, aki 1933-ban menekült el Berlinből és azóta itt él Oradeán

— Mi vagyunk Európa négerai — mondja Bacon Izi 16 éves rádiószerelő. 1933-ban jöttek el Berlinből, ahol a nagy hitközségben volt kántor és metsző az édesapja. Berlinbe 1914-ben vándoroltak ki és Hitlerék uraiomjajutása után elszéledtek a világ minden részébe. Különcen voltak testvérek, kettő Dél-Afrikában Johannesburgban él, kettő Belgiumban, Antwerpenben. Ő maga szülei és két testvérevel itt Oradeán. Apját, Bacon Haimot, aki most 60 éves a zsidó ünnepek alkalmából meghívták Londonba — „előimádkozni“. Pillanatnyilag Antwerpenben tartózkodik, az egyik leányánál, onnan várják most „haza“. Bacon Izi ugyanis csak átmenetileg lakik Oradeán. Ha a Gáspár rádióüzletben felszabadítják, kíváncsi a Johannesburgba. És ha ott sem hagyják majd élni, akkor tovább. Ő maga sem tudja még, hogy hova.

Dióhéjban ez volna Bacon Izi és családjának története. De nézzük meg közelebbről, hogyan élnek a zsidók ma Európában, ezuttal Bacon Izi életén keresztül, aki olyan megalázkodva jár és él a világon, mint egy néger...

Először tisztázzuk a család eredetét.

Az apa: Haim Bacon, 60 éves, kántor és metsző. Bacon angol név, Bacon Izi ősei viszont lengyel zsidók voltak, a nagypapa került ki Angliába, ahonnan Romániába ágazódott el Haim Bacon. A Cluj melletti Dejen telepedett le, felesége, aki 59 éves itt szülte meg mind a kilenc gyermekét. 1915-ben vándoroltak ki Berlinbe, a gyerekek itt jártak iskolába. Bacon Izi két gimnáziumot végzett, a harmadikba már nem iratkozhatott be.

Két nővére Slomo és Rachel, az egyik 36, a másik 24 éves: Johannesburgba költöztek, az egyik egy kántorhoz ment feleségül, a másik egy kereskedőhöz. Ez akkor történt, amikor

Hitlerék 1933-ban betiltották a zsidó „vágókat“. Az állatokat először elküldték és villannyal végezték ki, ami a zsidó rituálé szerint nem „kóser“. Bacon Haim egzisztenciáját tehát leradírozták a berlini aszfaltról.

El kellett hagyniuk Berlint.

Uj földet kellett keressenek, hogy megvethessék a lábukat. Mirjam és Sara az egyik 3, a másik 28 éves Antwerpenbe mentek. Az öreg Bacon és felesége pedig Oradeán, a Vladimirescu-ucca 21. sz. alatt lakó leányához, Mai Jacobnéhoz költözött.

Itt élnek évek óta és ide érkezett szeptemberben a meghívó, amely váratlanul Londonba szolgáltatta a 60 éves Haim Bacon.

Haim Bacon „napokat eszik“ Európában...

Erről a meghívásról Bacon Izi a következőket mondja:

— Van ugyanis egy világszervezet, amely számon tartja a menekült zsidókat. Apámról például, aki a nagy berlini zsidó hitközség metszője és kántora volt, tudják, hogy jelenleg itt lakik Oradeán. A zsidó ünnepek alkalmát adtak arra, hogy egy kis keresetért jussom. Meghívták tehát előimádkozónak. Ez azt jelenti, hogy néhány hetet, esetleg hónapot Londonban tölt, ahol egyébként rokonaink is vannak. Visszafelé meglátogatja Antwerpenben lakó nővéreimet, most ott van már náluk és így lassan eltelik az idő és megéleink... Londonból írta apám, hogy ott nagy dolgok történtek, majd ha hazajön, akkor elmeséli. Pénzt nem küldött, majd elhozta magával. Természetesen Berlinen keresztül utazik, visszafelé ott is ki-

szállt és meglátogatta nagybácsim. A nagybácsim ócskarongy kereskedő. Ilyen nagy szakállá van, de ő még meg tud élni Berlinben. Ha már nem lesz ócskarongy, akkor neki is el kell jönni.

Haim Bacon tehát egyszer Londonban, egyszer Antwerpenben van. Napokat eszik Európában. Itt egy kis szünetet tart, aztán sötétben villogó szemekkel mondja:

— Ezt mind megírja az újságban?... Nagyon kérem, hogy Németországgal kapcsolatban... Én nem mondtam semmit... Apám még sokszor keresztül utazik ott... És már nem is huzogtatják meg a zsidók szakállát... Az olimpiász óta. Apám írta...

— Persze, hogy mit látott Németországban 1933-ban, amikor még ott volt — arról nem beszél. Valamit mégis elmond. Ezt.

A zsidó „vágók“ bezárása után egy metsző a lakásán elvágta egy libának a nyakát. A metszőt ezért másfél évi börtönre ítélték.

Azóta nem esznek a berlini zsidók szárnyast.

„Én is megyek Johannesburgba...“

Az is érdekes, amit magáról mond, ez a 16 éves Bacon Izi, akit gyerek kora óta folyton hajszolnak. Déjen született, Berlin-

ben járt gimnáziumba és most Oradeán rádiószerelő. Zsidó sors. Néger sors.

— Ha fölszabadulok és kitanultam a rádiószerelést én is elmegyek. Elhagyom apámat és anyámat, akik már öregek és akiket nem vihetek magammal. Hogy hova megyek? Egyelőre Johannesburgba, Dél-Afrikába. Ott biztosabb lesz a megélhetésem. Ha nem, akkor lehet, hogy Antwerpen. Vagy a világ valamelyik másik részében rejtőzöm el...

Az egyik testvére most készül Palesztinába.

Behálózák az egész világot.

De nem azért, hogy meghódítsák. Már régen nem azért. Csak elbujni akarnak, összezsugorodni, egészen kicsire, hogy hagyják őket élni.

Szörnyű nehéz az életük.

Mai Jacob, aki utazó és akinél laknak, most beteg. A felesége utazik helyette a kollektívával. Eszter Bacon. A Hámánt legyőző Eszter utóda, aki megelégszik azzal, hogy kenyeret tud keresni.

Most Antwerpenből várják haza az apát, Haim Bacon.

Folyton várnak valamit. Egy levelet Johannesburgból és városokból, ahol elszórtan élnek. És a Messiást is várják, hogy egyszer megváltsa őket szenvedéseik től...

Select Mozgó JANUÁR 1-én mutatja be: **GARY COOPER** SZENZÁCIÓS VIGJATEKAT: **Az extravagáns Mr. Deeds** A női főszerepben: **JEAN ARTHUR** Másorán kívül hangos pótkép! Másorán kívül hangos pótkép!

Négyféle hamis 250 lejes van forgalomban

Honnan lehet megismerni a hamis 250 lejeseket

Cluj, december 30. Amikor a 250 lejes ércpénzek forgalomba kerültek, a piac már el volt árasztva hamis száz lejesekkel. Sokan akadtak, akik rögtön megmondták, hogy a 250 lejeseknek is ugyanez lesz a sorsuk. Egy ideig úgy tűnt, hogy ezeknek a rosszminőségűeknek nincs igazuk. A 250 lejesek forgalomba kerültek, vigan forogtak és semmi panaszt nem lehetett hallani.

Most azután a pénzügyminisztérium váratlanul véget vetett ennek az idillikus állapotnak. A Curentul jelenti, hogy a minisztérium körlevelet bocsátott ki, amelyben hivatalosan és leplezetlenül közli, hogy a 250 lejesek sem kerültek el sorsukat: hamisítják. Sőt azt is tudomására hozza a közönségnek, hogy ebből a pénznemből négyféle hamisítvány is kering. Szép szám, ha elgondoljuk, hogy az egész érme aránylag rövid ideje él.

Ahhoz, hogy a hamisítványokat felismerjük, elsősorban az szükséges, hogy tisztában legyünk vele, hogyan kell kinéznie az igazi 250 lejesnek. A pénz kinézése általában ismeretes. Az első oldalon öfelsége képe látható profilban, ezzel a felírással: Carol II. Regele romanilor. A hátoldalon az ország címere, valamint az uralkodóház címere és ez a felírás: 250 Lei. Az érme karimája recés és a recégek sehol sem vékonyodnak el, egész körültekintően egyformák. Ha radirozni kezd-

jük, a kiradirozott helyen enyhe sárga szín jelentkezik. Az érme fő jellegzetessége a pereme. A recék szélén halad és két részből álló kigyóvonalat alkot. Az egyiknek hét, a másiknak nyolc hulláma van, közöttük egy-egy kis csillaggal jelzett megszakítás. Ez a két csillag néha hiányozhat anélkül, hogy érme emiatt hamis volna.

Általában akkor hamis a 250 lejes, ha rajzai egyenetlenek, recéi szakadozottak és ha a perem kigyóvonala sem egyenletes. Hamis az érme, ha sötétszürke, ólmos színt mutat és hiányzik róla a fémnek a fénye. Akkor is gyanus a 250 lejes, ha magysága feltűnően kicsi, vagy nagy. A súly is számít. Feltétlenül hamis a 13.4 grammnál könnyebb, vagy ha 13.6 grammnál nehezebb.

A hamisítványok csengése szinte kivétel nélkül azonos a valódi pénz csengésével. Csupán azoknak a hamisítványoknak nincsen csengésük, amelyeket nem ezüst borítással készítenek. Az itt említett tulajdonságok figyelembevételével összesen négyféle hamis 250 lejest különböztetünk meg:

1. Az érme fémszerű, szürke kinézése van. Ha kemény gummival radirozzuk, nem változtatja meg színét. Ezt a fajta hamisítványt azonnal meg lehet ismerni, ha láng fölé tartjuk. Ugyanis az ezüst borítás már 300 foknál alacsonyabb hőmér-

A Reuma megtámadja az ízületeket, izmokat és a szívet

— Jaj! A reuma összetörte a csontjaimat!
— Egyetlen egy orvosság van az ellen: reggel és este egy CARMOL-ot* bedörzsölés.

*) Carmol a legjobb bedörzsölőszer megfázás, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen. Ára üvegenként 22 lej. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

sékletnél is leolvad.

2. Az érme ezüstös, de tompa kinézése van. Anyaga törékeny, kalapáccsal szét lehet zúzni. Kemény gummival történő radirozásra színét nem változtatja.

3. Eppen olyan, mint az eredeti, csak radirozásra aransárga szín jelentkezik.

4. Az érme súlyban, nagyságban és egyéb tulajdonságokban úgy néz ki, mint a valódi, de radirozásnál részvörös csillámlást mutat. Ez az utolsó fajta hamisítvány Satmar vidékéről származik, ezek a legveszedelmesebbek és a legjobban elterjedtek.

A minisztérium körlevele felkéri a közönséget, hogy az összes gyanus 250 lejes érmeiket vizsgálat és esetleges megsemmisítés céljából küldjék Bucurestibe, az állami pénzverdehez.

Ujabb áldozata van a Dermata-gyári halál-sorompónak

A bucaresti Rapid elé vetette magát egy cluji munkás és a vonat kerekei darabokra szaggatták

Cluj, december 30. (Az Uj Kelet tud.) A Dermata gyári halál-sorompónak újabb áldozata van. Az éjjel 12 órakor a Bucuresti felől jövő Rapid vonat darabokra tépte Domokos József Poetas-ucca 2. sz. alatt lakó 34 éves kereskedőt. A szerencsétlen ember teljesen elszédült a hatóságokat, amelynek intézkedésére a hullarészeket beszállították a törvényszéki bonctani intézetbe.

Domokos József, amint az a vizsgálatból kitűnik, minden bizonnyal öngyilkossági szándékból a Rapid elé vetette magát. Domokos valamikor rendszeren kereső ember volt. Egy idő óta azonban ivásra adta magát. Hozzá tartozói erősen rábeszélésére hat hónappal ezelőtt megígérte, hogy karácsonyig nem nyúl italhoz. Fogadalmát be is tartotta, de az italcszenvedélye annyira elhatalmasodott rajta, hogy a hat hónapos szünet sem tudta kigyógyítani. Karácsonykor első útja a kocsmába vezetett, ahol alaposan leitta magát, majd a következő ünnepnapot is ivással töltötte. Erősen beszeszelt állapotban felkereste Pál György nevű apósát, akitől pénzt kért. Az öregember azonban megtagadta veje kérését.

Domokos ezután részegen, egy lej nélkül hazatért, ahol felesége és családjának többi tagjai korholni kezdték. Valószínűleg annyira szívére vette a részegeskedése miatt kiujult családi viszályt, hogy öngyilkos lett. Mivel behibizonyosodott, hogy bűntény nem forog fenn, az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE:

HIRDESSEN AZ UJ KELETBEN

Thomas Mann válasza a lipovai tanár plágium-vádjára

A világhírű német író kijelenti, hogy soha életében nem látta Pacurariu ur hexamétereit

Bucuresti, december 30. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap számunkban megírtuk, hogy Aurel Pacurariu lipovai kereskedelmi iskolai tanár a timisoarai bíróság előtt plágiumperrel indított Thomas Mann, a világhírű német író ellen. A fantasztikus vádat hasonló bírósági kereset támasztja alá, amelyben a tanár ur csekély 40 millió lej kártérítést követel az írótól „József” című világhírűvé vált regényének kiadótól és megfilmesítőtől. Az Adeverul mai számában Lascar Sebastian, a lap irodalmi kritikusa kommentálja írói cikkekben a „Zauberberg”, „Buddenbrooks” és a „Halál Velencében” című klasszikus irodalmi alkotások szerzője ellen indított plágiumkeresetet. A cikkirő rámutat arra, hogy milyen keserves sorsot készített Thomas Mann számára a hitlerista rendszer, amely száműzetésre ítélte, majd ezeket írja:

1150 oldal hexaméter

„Lipovan, a Banatban hosszabb idő óta él egy drámaíró: Aurel Pacurariu. Ha senki e nevet nem ismeri, úgy az idő viszontagságai tehetnek arról, meg az, hogy az írókat nálunk oly kevés figyelemre méltatják. Aurel Pacurariu azonban az idők mostohasága ellenére is, mint ahogyan ő maga mondja, „több mint tíz évi titánikus munka után” napfényre hozott 1150 oldalt, özvegy Beer Miklósné lipovai nyomdájában. Azért, hogy a mű nem románul, hanem magyarul jelent meg, kétségtelemül nem lehet a magyarokat okolni.

Ezek az oldalakon egyik végüktől a másikig hosszú hexaméterek terjednek el. Mint ismeretes, a hexaméter hosszú versmérték, amelyet Homeros tata is használt az Iliásban. Pacurariu nem írhatta művét rövidebb mértékben, 8, vagy 11 verslábban, mint például Goethe a Faustját. Amikor tíz évig dolgozik az ember egy költeményen, vagy hexaméterben írja meg, vagy nem írja meg. Ellenkező esetben csak hat hónapra volna szüksége. Az özvegy Beer Miklósnénál megjelent mű, bár hexaméterekben van írva, a szerző szerint mégis drámai alkotás, még pedig ugyancsak a szerző szerint a modern világirodalom „első hasonló természetű alkotása, amely különösképpen szinpadnak és filmnek van szánva”. Ez magától értetődik, ugyebár. Mert hol láttak még szindarabot, vagy filmet hexaméterek és 1150 oldal nélkül?

Thomas Mann a timisoarai bíróság előtt

Nem olvastuk Aurel Pacurariu művét. (A nagy műveket nem olvassa el az ember, hogy kellő tiszteltben tartsa őket). Saját bevalása szerint azonban 1919-ben kezdte írni és 1929-30-ban meg is jelent. Minden a legnagyobb rendben ment volna, de a Fáraók álmát is utolérte a nagy művek sorsa; ahogy napvilágot látott, máris kezdtek mutatkozni az irigy és féltékeny megnyilatkozások. A műre figyelmes lett a lipovai rabbi, ennek fia, egy budapesti lap főszerkesztője, ajánlatot tett a könyv idegen nyelven való terjesztésére és megfilmesítésére és egyszer csak megjelent Thomas Mann „József” című könyve, amely az irodalmi koncepció, a mű felépítése, a jelenetek konstrukciója szempontjából közönséges plágiuma a Fáraók álmának. Thomas Mann-nak tehát meg kell jelennie a banati bíróság előtt, hogy számot adjon cselekedetéről, akárcsak a legfelsőbb ítélőszékénél...

A plágium vádját egyébként elsősorban a Porunca Vremii szellettette. Midőn az első vádaskodó cikk napvilágot látott, Thomas Mann a következő levelet írta az Adeverulhoz:

Thomas Mann levele Bucurestiben

„Megküldötték nekem Romániából a Porunca Vremii egy számát és egy, e lapban megjelent furcsa cikk német fordítását. Tartalma a következő: „1929-ben egy Pacurariu nevű román író saját költségen kinyomatta a „Faraok álma” című regényt, amely „valóságos” mestermű volna. Pacurariu átadta regényének egy példányát a Budapesti Hírlap szerkesztőjének, Lippal Dezsőnek, alias Straussmann-nak, hogy megbírálja és lefordítsa németre. Ehelyett a „zsidó Straussmann” eladta a mesterművet „a zsidó Thomas Mann-nak”, és pedig azaz én „átdolgoztam” és megírtam belőle „József és testvérei” című regényemet, mégpedig oly módon, hogy nemcsak ugyanazon eszméket tartal-

mazza, hanem ugyanazon kifejezéseket is, mint a Faraok álma. Ez volna a metodusa az „ugynevezett írónak”, a világhírű „zsidó banditának”: Thomas Mann-nak. Az ő helye, a cikk szerzője szerint, az „erdőben” volna. Egy civilizált világ szemé előtt ennyi merészséggel elkövetett aljasságot meg kell büntetni. Éppen ezért kívánatos volna, hogy engem és kiadómat bepereljenek és első intézkedésként „rendeljék el a zsidó összes ingó és ingatlan javainak elkobzását.” Aláírva: Sfetcu Petru.

Könnyen érthető, ha hajlamos voltam és vagyok arra, hogy az egész ügyet nevétségnek tekintsem és eképpen foglaljak állást vele szemben. Azok azonban, akik a cikket

elküldötték nekem, arra figyelmeztetnek, hogy manapság a legnyilvánvalóbb hülyeséget sem szabad megvetéssel kezelni, a legostobább rágalom mellett sem szabad elmenni cáfolat nélkül s miután megértem, mit akarnak ezzel mondani, kijelentem a következőket:

Sfetcu állításai abszurd és pimasz hazugságok. Amióta élek, nem láttam, mégkevésbé vásároltam „Faraok álma” című regényt sem románul, sem más nyelven, sem nyomtatva, sem kéziratban. A József és testvérei regényciklusom egyiptomi epizódjai, amelyek az anyag tekintetében ki tudja, tán még hasonlítanak is az egyiptomi életből merített más regényhez, — még meg sem jelent.

Zsidó származásom egyszerű mende-monda. Egyetlen csepp zsidó vér sem folyik ereimben, nincs egyetlen zsidó ősem. Nem azért mondom ezt, mintha szégyelném, ha zsidó volnék, de az igazság kedvéért, amelyet Sfetcu Petru oly módon bántalmaz, hogy az nem igen válik a román sajtó becsületére.

Teljes tisztelettel:

Thomas Mann.”

Mi hozzátennivalónk lehet-e ehhez? — Kérde az Adeverul cikkírója. Mindenesetre gratulálunk Pacurariu urnak. Olyan ember ő, aki nem hagyja magát. S az ujesztendő ezek szerint derűsnek és vidámnak ígérkezik...

ROYAL slágermozgó.

Ma, csütörtökön a legszebb premier!

A szerelem gondolója

DEKOBRA legszebb regényének remek filmváltozata. Főszerepben: Marcelle Chantal. Előadás este 11 órai kezdettel is, pezsgő- és malacsorsóval egybekötött SZILVESTER-EST keretében.

Pénteken, újév délelőttjén olcsó matiné előadás.

KÖZGAZDASÁG

Módosítják a monopolszesz eladási rendszerét

Csak a monopólpénztár engedélyével vásárolhatnak a megyei lerakatoktól a szesznyakereskedők

Közöltük, hogy a szeszmonopól rendeltileg utasította a megyei monopól raktárakat, hogy a nagykereskedőket közvetlenül is kiszolgálják. A monopól most újabb rendelkezést léptetett életbe, amely az előbbi rendeletet oda módosítja, hogy a monopól raktárak csak akkor szolgálhatnak ki monopólszeszt a nagykereskedőknek, ha erre a központi monopól pénztár esetéről-esetre engedélyt ad. Minthogy a

szeszszelő lerakatok kártérítési perrel fenyegetőznek a monopól ellen, amennyiben a nagykereskedők ellátásából őket ki-kapcsolják, a monopólpénztár oly regíme kidolgozásán dolgozik, amely a nagykereskedők és a koncesszionált lerakatok érdekeit összeegyezteti. Hírek szerint az új rendszert január első napjaiban már életbeli léptetik.

Január 15-ig szóló eladási tilalmat léptettek életbe a belföldi puhafatermelő vállalatok

A belföldi puhafatermelő vállalatok egyöntetűen elhatározták, hogy január 15-ig fűrészelt árua megrendelést nem fogadnak el.

Szakkörök szerint az intézkedés mögött a vállalatok ama elhatározása rejlik, hogy a belföldi eladási árakat ismét re-

vizió alá veszik és eképpen akarják megakadályozni, nehogy a termelők a jelenlegi árak mellett szállítási költségeket vállaljanak. Ismerve az utóbbi idők tendenciáját, nem készséges, hogy az árrevízió tulajdonképpen áremelést fog jelenteni.

Ismét megvitatják a cluji városi értelemeket

Cluj város ezelőtt egy évvel léptette életbe a városba behozott és a városból kivitt árukra vonatkozó értékilletéket (taxa ad valorem). A cluji kamara tervbevette, hogy az egyes kereskedelmi és ipari szakmák képviselőinek, valamint a város delegáltjainak bevonásával értelemeket hív egybe, annak megállapítására, hogy az egyévi tapasztalat szerint ennek az illetéknek a kirovása és kezelése hol és mennyiben kíván módosítást.

Nem importálhatók ipari gyapjufonalat a nagykereskedők. A kereskedelmi minisztérium közli, hogy január elsejével a kereskedőknek csak a 145-146 art. van, alá eső fonalak behozatalát engedélyezi, ami annyit jelent, hogy a fonal-nagykereskedők ipari fonalat nem importálhatnak. A fentebb említett vámtételek kifejezetten gyapjufonalakra vonatkoznak, a rendelkezés tehát a pamutfonalbehozatalát nem érinti.

Rendület a cukorkák forgalmi adójáról. A pénzügyminisztérium rendeletet adott ki, melynek értelmében a finom bonbonok után 12,5 százalékos, a közönséges cukorkák után 6 százalékos forgalmi adót kell

A szívfájdalmak,

amelyek a balkezébe is lehúzódnak, az angina pectorisnak jellegzetes tünetei, az érlelmeszesedés kétségbevonhatatlan jelenségei. A fájdalom elviselhetetlenek és léleketzétvételnél folyton erősödnek.

Az egyedüli gyógyszer, amely érlelmeszesedés ellen a legjobb gyógyító hatással van, a Dr Mladejowsky tanár féle SKLEROL-SYRUP.

Rögtön a kúra megkezdésekor 5 üveg elfogyasztása után enyhülnek az angina fájdalmak és a kúra végével a tünetek egész sora megszűnik, mint fülzugás, szédülés, álmatlanság, gyomorzavarok, stb.

A Prof. Mladejowsky-féle Sklerolsyrupnak — hála összetételének — csodás hatása van, miáltal feloldja a savakat, eltávolítja azokat, miáltal visszaadja a véredényeknek kellő rugalmasságukat, amely a jó vérkeringéshez szükséges.

Amint látható, a Sklerolsyrup az érlelmeszesedés főokát küszöböli ki.

Cukorbetegség „D” jelzésű Sklerolsyrupot vegyenek, amely cukor nélkül készül.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

fizetni. Miután azonban a bonbonoknak annyi fatája van, hogy alig lehet megállapítani, melyik készítmény esik a finom és melyik a közönséges cukorka elnevezése alá, a minisztérium elrendelte, hogy mindazon cukorkák, melyek kilónként 145 lejnél magasabb áron kerülnek forgalomba, finom cukorkának számítandó és mint ilyenek a 12,5 százalékos forgalmi adó alá esnek.

Bírói döntés a forgalmi és fényüzési adómentesség ügyében. A cluji törvényszék második szekciója a következő döntést hozta: a pénzügyigazgatóságoknak forgalmi és fényüzési adómentesség ügyében hozott határozatai ellen beadott fellebbezések a pénzügyigazgatóságok mellett működő fellebbezési bizottságok hatáskörébe tartoznak. Ha a vállalat a forgalmi és fényüzési adót az importált és feldolgozásra kerülő anyag után kifizette, mentesítendő a forgalmi adó alól, ha a kifizetett forgalmi adó egyenlő százaléka a készáru után fizetendő forgalmi adóval. Egyben kimondotta, hogy a forgalmi adó alól mentesített vállalat nem köteles a törvényben előírt speciális könyveket vezetni. Ezen ítéletet a helyi törvényszék a cluji Schul kendőgyár ügyében hozta, miután a helyi pénzügyigazgatóság mellett működő fellebbezési bizottság a fenti törvényszéki ítélettel azonos értelmű döntést hozott. Szakkörök véleménye szerint ezen ítélet precedensül nem szolgálhat, miután az általános joggyakorlat ebben a kérdésben az ítélettel ellentétes.

Engedélyezték a timisoarai Romitex 15 millió lejes géphehozatalát. Romitex timisoarai textilgyár korábban engedélyt kapott 15 millió lej értékű pamutfonó gépek behozatalára. A timisoarai vámhivatal a beérkezett gépek elvámolását megtagadta arra hivatkozva, hogy használt gépekről van szó, amelyek importját törvény tiltja. A vállalat a minisztériumhoz fordult, amelynek kiküldött szakértői megállapították, hogy a gépek újjak és importálhatók.

Szombati munkaszünetet követelnek az amerikai zsidó munkásvezérek

Newyork, december 30. Nagyszabású munkásmiting volt a napokban Newyorkban, melynek keretében B. C. Vladeck, a „Jewish Daily Forward” igazgatója, Chaim Greenberg, a kanadai konfekciós munkások vezére és más szónokok követelték, hogy a zsidó ruházati-ipari munkásoknak adják meg a szombati munkaszünetet.

Csont
nal a f
tett b
főztek
ember,
lokán n
— Va
dezte a
ben és
Farc
siet a s
— Ni
meit fo
reche. A
— Be
járta.
megéhe
gattak,
Azonfel
— Ne
— álla
hosszas
nek éni
akkor é
akkor j
Megin
— So
Az igaz
odaát.
— Mi
hazádba,
A kér
Már ne
— Tö
amit a s
tet, a s
a rozsfő
mat vig
zer, inké
alá hajta
Megin
— Te
tán vont
Tedd me
Leizer
alatt me
visszajött
— Elm
mennék,
nyit go
keresztén
nitásait.
vérvádjak
amit Jéz
Farc
— Ami
tek, arra
szómai.
Most L
— Nek
felszabad
— De s
— Add
elő kell j
— Tudd
után Farc
szabadon
— Mert
ítél.
— Nem
a török.
házatok.
szórtok,
tudta meg
turbánt.
hive lett
lekedni, d
lem a süv
— Mi l
nyugalom
— Felal
kedvtem.
mat a gy
dem miatt
Ezen a
danivalója
kezét és b
dolgozott,
és átvette
a háztan
— Az assz
teiben ve
imát, neho
a tűz körül
A gyermek
apon felv
jelentek m
nyi e szer
ban kevés
kznapokon
keresse, an
Borus n
mített utá
dette a gy
— és hang
koron ped
A felhök
nyos öszi
*) Részle
című kész

Bal Sem Tov születése *

Csontos, cserzett képű öregember, turbánnal a fején megállott Leizer háza előtt. Eggett bodzailatt áradt ki a házból, pálinkát főztek az udvarban, a ház ura kijött, öregember, nyírott, fehér szakállal, magas homlokán mély, széles barázdák.

— Valami üzlet van, Farched? — kérdezte a zsidó, aki ingben jött ki, ingmellényben és feltürt ingujjakkal.

Farched gondolkodott. Török ember nem siet a szóval.

— Nincs üzletem — szólt végül, báva szemét forgatva. — Nem járok már Kame-nebe. Amióta ők az urak, nem árdekes.

— Bezzeg, amíg ti voltatok, más világ járt. Legalább gyűjtöttél annyit, hogy megéhdess! De engem a kevésből is kiforgattak, amit egy életen keresztül szerettem. Azonfelül fogságban is éltem hosszú évekig.

— Nema vidám dolog élni a mai világban — állapította meg Farched nagy bölcsen, hosszas és elmélyült gondolkodás után. Minek éni? Mindig háboru. Es ha nincs háboru, akkor adószedő van és ha nincs adószedő, akkor jön a kozák.

Megint gondolkodott. — Sokszor kíváncsokom át a tulvilágra. Az igazhitűnek fény és nyugalom a jutalma odaát.

— Miért nem kíváncsokol inkább másik hazádba, Törökországba? — kérdezte Leizer. A kérdés lendületbe hozta a török embert. Már nem gondolkodott.

— Törökországba? Átvihetem a házamat, amit a nagyapám épített? Elvihetem a kertet, a szász rózsafalát, a szép gyümölcsöset, a rozsföldemet, a legelőmet? Egész világot vigyem egy másik világba? Nem, Leizer, inkább leteszem a turbánt és keresztvív alá hajtom a fejem!

Megint elméltázott. — Te is meglehetnél, Leizer — szólt aztán vontatva. — Sok mindennek vége lenne. Tedd meg! Menjünk együtt a paphoz!

Leizer visszament az udvarba, hogy az üst alatt megélessze a tüzet. Pár pillanat múlva visszajött. Nevetett.

— Elmehetünk együtt hozzá. De én azért mennék, hogy megmondjam neki, amire annyit gondolkodok, hogy a klérus ne felelje a keresztény vallás alapító származását és tanításait. Mert amit mostanában csinálnak vérvádjaikkal, minden, csak éppen nem az, amit Jézus és apostolai akartak.

Farched fejét csóválta. — Amit a dominikánusok csinálnak veletek, arra már igazán fegyverrel kéne válasznia.

Most Leizer volt az, aki gondolkodott. — Nekünk Messiás kell, nem fegyveres felszabadító.

— De amíg nem jött el a Messiás? — Addig inával és vidám reménységgel elő kell készülnünk a jövőtelére.

Tudod-e — kérdezte hosszabb hallgatás után Farched — tudod, miért üldöznek olyan szabadon titeket? — Mert az Ur büneink miatt szenvedésre itát.

Nem — és széles gesztussal válaszolt a török. — Nem azért! Hanem mert nincs hazátok. Az a Sabbatját, akire most átkot azörtök, hazát akart szezeni nektek. Nema tudta megszerezni. Mit csinált? Felvette a turbánt. Abrahám isteni felkentje egyszerű híve lett Mohamednek. En is ugy fogok cselekedni, de megfordítva. A turbánt felcserélem a süveggel.

— Mi lesz akkor a tulvilági fényel és nyugalommal odaát? — Feláldozom — felelt a török nagy egykedvűen. — Feláldozom a fényt és a nyugalmat a gyermekeim és a kertem, meg a földem miatt. Allah meg fog bocsátani.

Ezen a ponton az öreg ember minden mondanivalója kiszikkadt. Homlokához emelte kezét és bucsuzott. Leizer visszament, tovább dolgozott, amíg asszonya kijött az udvarra és átvette a munkát, hogy közben férje bent a házban morzsolhassa az esti imát.

Az asszony áldott állapotának utolsó heteiben volt, férje tehát meggyorsította az imát, nehogy az asszony megerőltesse magát a tűz körül.

A gyermek megszületett és a nyolcadik napon felvették Abrahám ősi frigyébe. Tizenelentek meg a ceremónián, pontosan amenyenyi e szertartáskor kötelező. Okopy városában kevés zsidó élt és a kevesek nagy része kocznapokon a falvákba szédelt el, hogy megkeresse, amire a családnak szüksége legyen.

Borus nap volt. A „mohel“ az elvégzett műtét után elmondotta az áldásokat, kihirdette a gyermek nevét — Israel ben Eliezer — és hangosan recitálta: „Ez a kicsike egykoron pedig nagy léssen“.

A felhők ekkor szíjjelozottak és az aranyos őszi nap sugarai rácsék az öregedő

asszonyra és a lihegő csecsemőre.

A vendégek az asztal köré ültek, megtették a lakomát és ittak a gyermek egészségére. Ilyenkor a Tóra szavaival kell szórakoztatni, de nem lévén közöttük sem pap, sem irástudó (a mohel hazaigyekezett Kame-nebe, ahol hasonló műtét várta), Leizer a tatárok között töltött fogságának eseményeit adta elő. Elmondotta, hogyan kedvelte meg a szorgalma és jótanácsai miatt a fejedelem, kinek vitás ügyeit intézte és udvarában a bíró és faktor szerepét töltötte be. Szívesen hallgatták, mindenesetre szivesebben, mint erkölcsi buzdításokat a rabbi ajkáról.

Amikor pedig a fejedelem leányával való esetét mondotta el, valósággal csüngtek az ajkán.

— Egyszer már ugy volt, hogy a fejedelem megbízásából katonai tanácsokat adtam a fővezérnek. Kidolgoztam egy bekerítési tervet, amit megmutattak a gyurnak. A fejedelem magához kéretett és így szólt: — Eddigi munkáddal meg vagyok elégedve. Ha a harcászatban is ilyen sikered léssz, nagy meglepetésre számíthatok. De ha nem sikerül és a lovasaimat elfogják, akkor is számíthatok meglepetésre.

— Aki fogságban van, mindig meglepetés-

sekre számíthat — mondottam a fejedelemnek. — Nagyrum, legyen meggyőződve, hogy a terveket tiszta szándékkal készíttem.

— A terv sikerült és amikor a győztes lovasok nagy zsákmánnyal hazatértek, a fejedelem nem habozott a meglepetéssel. Ki-nevezett hivatalos tanácsadójának és hozzáadta egyik leányát. De én ujjal nem nyultam a fejedelem leányához, hanem elárultam neki titkomat, hogy otthon feleség vár. A fiatalasszony erre lemondott minden házassági kötelekről és jószívvvel hazabocsátott. Utközben egyik éjszaka megjelent álomban Elijahu proféta és jutalmat ígért áldhatóságomért. Fiaid fog születni — mondotta —, aki „megvilágosítja“ Israel szemét.

— A gyermek ime itt van — fejezte be az apa reszkető hangon. Vajjon megérem-e, amíg az ígértet beteljesül? Öregek vagyunk és megtörték.

— Az Ur kegyei kiszámíthatatlanok — jegyezte meg valaki az asztal mellett.

— Megelégednék néhány esztendővel, míg a maga lábán fog járni. Aztán?... Hiszen itt vagyok ti a kahal emberei. Nem hagyjátok őt elpusztulni.

— Isten őrizz! — hangzott a tiltakozás mindnyájuk ajkáról.

Imádkoztak, hálát adva a Teremtőnek a mindennapi élelemért, aztán lassan házaszédtek.

A világ legerősebb gyarmati hadseregét szervezte meg Olaszország Abessziniában

Hogyan igyekeznek megszerezni a benszülöttek rokonszenvét az olasz kormányzat. Gépesítették a benszülött csapatokat

Addis-Abeba, december 30. Olaszország rövid egy esztendő leforgása alatt akkora területet hódított meg, amelynek birtokbavételére más gyarmatosító nemzeteknek hosszú évekre, esetleg évtizedekre volt szüksége. Az új gyarmatterületen az olaszokra évekig tartó — a katonai műveletekkel egyformán nehéz és fáradságos — munka vár. Az Olaszország előtt álló feladat kettős irányú: elsősorban meg akarja szervezni a gyarmatbirodalom katonai védelmét és minden eshető külső és belső támadás ellen biztosítani a munka zavartalan menetét, azután hozzá kell látni a hogy az olaszok odatelepedett, valamint a gyarmatbirodalom gazdasági felépítéséhez, terület benszülött lakosságának megélhetését biztosítsa. az olasz birodalom nyersanyagforrása legyen és a világgazdaságba mielőbb bekapcsolódhassék. Míg az utóbbi feladat megvalósítása hosszú évek munkájára lesz szükség, addig a gyarmatterület biztonságának és katonai védelmének megszervezése halasztást nem tűrő feladat.

idejűleg kitervelték és így a hadjárat befejeztével haladéktalanul hozzáláthatnak az új gyarmati hadsereg felállításához. Az olasz abesszini gyarmati hadseregével nemcsak azért érdemes megismerkedni, mert az olasz világbirodalom egyik legfontosabb hatalmi tényezőjét ismerjük meg, hanem azért is, mert ez a legkorszerűbb katonai szervezési elvek és a modern gyarmatpolitika szempontok szerint szervezett gyarmati hadsereg.

Az abesszin gyarmatterület hadseregének felállítását az 1936 szeptember 12-én hozott minisztertanácsi határozattal rendelték el és végrehajtásával Lessona gyarmatiügyi minisztert bízták meg, aki a hadjáratban mint csapat- és vezérkari tiszt vett részt és szerzett tapasztalatait a szervezésnél már értékesíti is. Az új gyarmati hadsereg zömét a harcias és katonai szolgálatra rátermett benszülött törzsekből kiegészülő szines csapatok képezik, ami azt bizonyítja, hogy az olaszoknak sikerült a benszülöttek bizalmát és ragaszkodását annyira megnyerni, hogy azokat nyugodtan fel merik fegyverezni és kiképezni. A szervezésnél az olcsóság, a gyarmatterület sajátosságaihoz való alkalmazkodás, az egyes csapatrészek mozgékony-

A benszülött hadsereg Mussolini és katonai munkatásai az új gyarmatbirodalom védelérének megszervezését már a hadjárat előkészítésével egy-

sága és az anyaországtól való lehető anyagi függetlenség voltak az irányadó szempontok. A hadsereg kétféle alakulattól áll: tisztán fehérekből kiegészülő „afrikai csapatok“-ból (Reparti d'Africa) és fehér tisztek parancsnoksága alatt álló benszülöttekből kiegészülő „gyarmati csapatok“-ból (Reperti coloniali). Az egész etióp császári had-erő főparancsnoka az alkirály, aki külön vezérkarral irányítja a haderő ügyeit.

A fehérekből kiegészülő afrikai csapatok az alkirály és az egyes kormányzók közvetlen rendelkezésére álló főtartalékok képezik és teljes egészükben gépesítve vannak. A fővárosban az alkirály közvetlen rendelkezésére az ugynevezett szavojai gránátos hadosztály (Divisione granatieri di Savoia) áll. Ezt a hadosztályt a 4. és 5. gránátos ezredek (az 1.—3. gránátos ezredek Rómában állomásoznak), 1 gépvontatású tüzérezred és 2 gépkocsizó utászszázad alkotja. A gránátos ezredek az afrikai feketeinges milícia gépkocsizó csoportja szállítja. A gránátos hadosztályon kívül a fővárosban még 4 milícia-zászlóalj, 1 milícia tüzérszázad és 8 beépített üteg áll rendelkezésre mint helyi karhatalmi erő.

A tartományok székhelyein a kormányzók közvetlen rendelkezésére összesen 9 gépkocsizó milíciazászlóalj egyenként két századból és egy harcokosi századból áll, 4 gépvontatású tüzérszázad, 4 légvédelmi tüzérszázad és vartüzériteg áll.

Családi táborokban lakik a benszülött katonák nagyrésze

A benszülöttekből toborzott gyarmati csapatok az egész hadsereg háromnegyedrészt képezik. A csapatok törzsei és kerete olasz tisztekből és altisztekből áll. A szines csapatok 17 dandárba vannak beosztva, egy dandár 4 zászlóaljból, 1 tüzérszázadból és 1 utászszázadból, valamint a szükséges egészségügyi, ellátó és egyéb intézetekből áll. Hat dandárból a negyedik zászlóalj helyett egy lovasosztály van, amely két lovasszázadból alakul. A szines csapatok az egyes tartományokból területileg zsoldosokból egészül ki, az általános védkötelezettséget a szinesekre még nem terjesztették ki.

A benszülött zsoldosoknak csak egy részét helyezik el laktanyaszzerűleg, a nagyobb rész ugynevezett családi táborokban a családjával együtt lakik, ami a hadsereg és a benszülött lakosság közötti jóviszony szempontjából számottevő intézkedés.

A határőrszolgálatot 6 benszülöttekből (dubat) toborzott határőrkerület fogja ellátni. A haderők harmadik félig polgári jellegű részét a kb. 150.000 főre előirányzott olasz munkásmilícia képezi. Ezek az utak építésére és egyéb közművek létesítésére toborzott, katonailag szervezett olasz munkásalakulatok. A munkások 45 éves életkorukig maradhatnak a gyarmatterületen, laktanyaszéri elhelyezésben, egyenruházva és puskával felszerelve az építő munka mellett, mint katonai erő is tekintetbe jönnek.

Az egész gyarmati haderő létszáma 2500 tisztt (ebből 500 tartalékos), 1800 altiszt, 20.000 fehér és 40.000 benszülött zsoldos katonára 12.000 ló és öszvér. A gyarmati hadsereg tisztikara külön állományt képez. A tiszt 5 évi szolgálat után 2 évre az anyaországba, majd újra Afrikába kerül. A gyarmati haditengerészet és légi haderőre vonatkozó rendelkezések még nem kerültek nyilvánosságra. Az átmeneti idő alatt a gyarmatterület védelmét a hadjáratban résztvevő alakulatok látják el, de ezeket az új hadsereg felállításához mérten fokozatosan hazaszállítják az anyaországba.

Az olasz szines csapatok nem fogják harcolni Európában

Az új gyarmati hadsereg kétségkívül a föld egyik legjobban szervezett és felszerelt gyarmati hadserege lesz. Természetes, hogy a fent ismertetett szervezés az idők folyamán változást fog szenvedni, de a gyarmati hadsereg várható felhasználásának alapelvei a szervezésből már most is megállapíthatók. Éspedig elsősorban az, hogy Olaszország egy európai háborus bonyodalom esetén szines csapatait nem fogja az európai hadszínterre hozni. De megállapítható az is, hogy egy gyarmati vállalkozás esetén Olaszország nem fogja az anyaország hadseregét gyengíteni, hanem a gyarmatterületnek önmagát kell megvédenie, mint ahogy az egész keletafrikai hadjáratot ugy hajtották végre, hogy az anyaország hadereje változatlanul ütőképesen állt rendelkezésre Európában.

— Ugyvédeknek nélkülözhetetlen az „Indexul Leglor“ néven megjelent törvénygyűjtő új kiadása, amely az 1918 évtől minomáig megjelent törvények és rendeletek szabatos, részletes és áttekinthető felsorolását tartalmazza, szakminisztériumokra felosztva és betűsoros tárgymutatóval ellátva. Ára, utánvételt is 120 lej. Megrendelhető szerzőnél: dr. Rösler Viktor, Cluj Sz. Vasile Goidás 20. c.

SZÉKELY és RETTI
nezzé meg SZÉKELY és RETTI bútorgyár r.t. állandó kiállítását

BUKURESTI TGMURÉS
TRACHE IONESCU
HIVONSÁGARA HÍVULSÓJÚ MEGM-ZOTTUNAT EPEDETI RAJZAINNAL

ak, ódnak, az tinefei, az lan jelensé- ok és lélek-
érelmezése- assai van, a SKLEROI-
5 üveg el- angina fáj- netek egész szédülés, ál-
rolsyrupnak hatása van, itja azokat, nek kelő keringéshez
az érelme-
erolsyruport szül.
drogériák-
bonoknak megáll- a finom és elnevezése gy mind- 145 lej- rgalomba, mint ilye adó alá
fényüzési törvény- zező dön- ságoknak sség ügyé- adott fel- gok hatás a forgal- portált és kifizette, alól, ha a százaléku mi adóval. galmi adó teles a yveket ve- enyszék a hozta, mi- mellett fenti tör- ü döntést erint ezen . miután a kérdés-
mités 15 text timi- délyt ka- onó gépek hivatal a gtagadta gépekről ny tiltja. fordult, megállap- portálha-
tet zsidó
gyszabásu Newyork- ladeck, a ója, Cha- cións mun- övetették, rásoknak metet.

*) Részlet Szabó Imre „Zsidó misztikusok“ című készülő könyvéből.

AZ ISMERETLEN KINA

A sötételemük, 36 évvel ezelőtti boxer-lázadás és az évezredes császárság 1912-ben bekövetkezett bukása óta talán sohasem volt annyira az európai, illetve nyugati érdeklődés középpontjában Kína, a legősibb kultúra még mindig ismeretlen földje, mint a legutóbbi években. A hatalmakat, illetve kormányokat állandóan foglalkoztatja a „távolkeleti egyensúly” kérdése, magyarul ennek a mérhetetlen birodalomnak valamilyen formában való kihasználása, gyarmatosítása. A nagyközönséget, az újságolvasókat pedig azért érdekli minden távolkeleti hír, mert erről a többi mint 11 millió négyzetkilométer területen élő, ötödfélszáz millió nemzetről tulajdonképpen kevesebbet tudunk, mint a — batu négerokről. Pedig a jövő évétizedek világpolitikája Kínához fog kapcsolódni és itt, a távolkeleten dől el az európai hatalmi egyensúly sorsa is. Amelyik hatalom megszerzi a jövődét és magára talált Kína ószinte barátságát, annak döntő szava és súlya lesz az európai és ázsiai kontinensen, ha pedig ez a hatalom a Japánnal esetleg szövetséges viszonyba lépő Amerika lenne, — úgy az egész földön.

A két távolkeleti ósi kultúrájú ország, Japán és Kína, évezredek óta elzárkóztak a nyugati civilizáció elől és élték a maguk sajátos életét. De amíg Japán az elmúlt század közepén, a Sogunok uralmának megtörése után, hihetetlen erővel vetette magát a nyugati technikai kultúra elsajátítására és évtizedek alatt pótoita évszázadok minden mulasztását, — addig Kína továbbra is elzárta határait minden elől, ami „idegen” és császárok uralma alatt pénzzel vagy erőhatalommal kikényszerített koncessziós területeken kívül senki az ország területére nem léphetett s a kínai kormány még a köztársaság óta sem tűrt meg semmit, ami haladás, ami idegen. Ennek az elzárkózásnak a természetes folyománya, hogy amikor Kínáról szó esik, mindenki egy ósi kultúrájú, de a mai viszonyokhoz hozzáidomulni, a nyugati civilizációt magához engedni nem akaró, műveletlen, irástudatlan, elmaradott nemzet-örösről beszél, bár nem tagadja senki az ósi kultúrát, azt kevesen tudják, hogy ez a kultúra ma is eleven valóság és teljesen, minden irányban kielégíti a lakosság igényeit. Pedig ez így van s előreláthatólag így is marad beláthatatlan időkig, mert a kínai néplelékek, gondolkodásnak, erkölcsnek megfelelőbbel, jobbal helyettesíteni nem lehet.

Kína lelke

Az ismeretlen, tehát a hamisítatlan, igazi, ósi Kína ott kezdődik, ahol a nyugati telepítési végső határa van. Tehát a déli és keleti tergerparttól északi, illetve nyugati irányban 50—500 kilométerre és a sibiriai és turkesztáni sivatagoknál, valamint a Himalája átláthatatlan hegyóriásainál végződik. Ezen a mérhetetlen területen még érintetlenek az ósi szőlők, a népviselet, maga az egész élet s annak minden megnyilvánulása. Az itteni lakosság csak hírből ismeri az idegent s azokon a területeken is, ahol hosszabb, rövidebb ideje a keresztény egyházak missziós állomásokat létesítettek, csupán misszionáriusok fordultak meg s működnek ma is, legtöbb helyen csak 25—10 éve, sok helyen azonban évszázadok óta.

Nincs tehát ezeken a területeken idegen befolyás, idegen kultúra, de van évezredes műveltség, erkölcs, állami és közigazgatási rend, népoktatás, igazságszolgáltatás, mezőgazdaság, ipar, kereskedelem. Nincs vasút, a legtöbb helyen nincsen semmiféle járműforgalom, a termelt javak mégis kicserélődnek. Nincs külkereskedelem, kivétel, behozatal, nincsenek valutáris gondok, de szükségleteit mindenki, minden irányban kielégítheti. Hiányzik minden, ami az európai értelemben vett haladást szolgálja, ami az embert fejlebb emelve igényesebbé tenné, hiányzik majdnem minden, ami nélkül a kulturált fajok mai emberei élni sem tudna — és mégsem hiányzik semmi, mert a kínai semminek a hiányát nem érzi. Nem tudja, hogy más-kép is lehetne, mint ahogy van, hogy a modern kultúra segítségével, más munkarendszerrel, magasabb s ma csak álmóvá emlegetett és csak a kiválasztott keveseknek jutó életet is élhetne, — tehát megelégszik az azzal az élettel, ami jut neki. — Ha elemi csapás éri, elvándorol olyan vidékre, hol bőség van s ő is megél. Ha bírja erővel, visszavándorol szülőföldjére, ha nem bírja: elpusztul az ezer és ezer kilométeres utatlan uton... De nem panaszkodik. Mindent, ami vele, körülötte történik, természetesnek, elkerülhetetlennek hisz, amely ellen az ember semmit sem tehet.

A kínainak ez a leikisége az ósi kultúrából fakad. Abból a kultúrából, amelynek eredete a végtelen idő homályában vész el. Kr. e. 2000 körül már kifejlett nemzeti irodalom, iskolák, magasfokú művészet van

Kínában s uralkodik I. Tán császár (Kr. e. 2357) törvénye, mely megállapítja az élet alapját, az öt főerényt: Fu-Nyi (Igazságosság), Mu-Ce (Kegyeesség, áldozatkészség, anyai jóság), Song-Yu (Barátság), Ti-Kung (Illendőség, mások megbecsülése), Cs-Siao (Szülők iránti tisztelet — a halálon túl is). Ezek a főerények az Ind Szánkjá és Jóga bölcselleti rendszerekből erednek és ezeken alapul Buddha erkölcsstanítása is. Az ezekből a főerényekből kifejlődött erkölcsi és bölcselleti szabályokat a Kr. e. VI. században, a nagyon előkelő családból származó, de elszegényedések következtében fiatal éveiben pástorokodásból élő Kung-Kiu, későbbi nevén Kong-Fu-ze bővítette ki és szedte rendszerbe s ez a bölcsélet és erkölcsstan ma is alapja az egyes ember, a család életének s ezen keresztül minden életmegtámasztásnak, minden törvénynek s az egész nemzeti és állami berendezkedésnek.

A kínai műveltség

A kínai nép műveltségi állapota százalékarányban semmiben sem marad mögötte a világ többi népei népi műveltségének. Igaz ugyan, hogy a nők általában analfabéták, mert társadalmi helyzetük következtében semmi szükségük nem volt a műveltségnek erre a fokára, a férfi lakosság azonban átlag 60—80%-ban (városokban 80—90%-ban) írástudó. A legkisebb faluban is van legalább egy magániskola, hol a fiúgyermek az írás-olvasás elemi ismeretét elsajátítja. A megyeszékhelyeken, nagyobb városokban azonban állami, megyei vagy városi alsó- és középfokú, sőt magasabb képzettségű nyújtó iskolák is vannak, amelyek mellett számban virágoznak a magán-tanintézetek is, jelölnek, hogy a kínai nép tanulni vágyó és tanul is, akinek erre módja és lehetősége van.

Magasabb műveltséget elérni természetesen nagyon nehéz, mert a kínai tudomány, a bölcsélet, erkölcsstan, szóval Konfuciusz tanítása, sok száz kötet könyvet jelentenek, amelyek megértéséhez, illetve olvasásához a

214 törzskaraktérből (jelből) ezek variálásával nyerhető 44 ezer karakterből álló jelírás teljes tudására szükség van. A kínai ugyanis nem tanul, hanem betanul, vagyis — magol, gondolkodás, kritika nélkül. Ami a könyvekben van, abból elvenni vagy hozzáadni nem szabad. Az alacsonyabb műveltségi fok megszerzéséhez természetesen elegendő a törzskaraktérekön kívül 1000—5000 karakter ismerete is. Ez az átlagos tudás foka egész Kínában.

A tanulási lehetőség és kedv eredményezi azt a hihetetlen tény, hogy olyan tökéletes demokrácia, olyan egyenlőség a földkerekség egyetlen államában sincs, mint Kínában. A csak tanulás útján való érvényesülés lehetősége a legszegényebb ember gyermeke előtt is nyitva áll: és mindenki természetesen tartja, ha a kétféle napszamos, a letherordó gyermeke mandarin lesz, magas műveltségű ur, gazdag ember, kinek tiszteltére esetleg már életében pagodák épülnek, mert megszerezte tanulással mindehhez a jogot. De az is természetes, ha a család szaporasága következtében a harmadik generációnál — lévén általános és arányos örökösödési rendszer — a szerzett nagy vagyon olyan arányokra oszlik, hogy a dedunokák ismét kulisszákba süllyednek.

A köztársasági Kínában sem változott ebben a tekintetben semmi. A régi központi — császári — hatalom óriási államgépezete változatlanul fennáll és többé-kevésbé hibátlanul működik. A közigazgatás teljes erejével támogatja a népművelődést. Az iskolák tizezreit állítják fel s a Csang-Kai-Sek által életrehozott „Uj Élet” mozgalom a tábornagy és felesége személyes részvételével nyilvános előadásokat rendez és ezeken hirdetik a konfuciusi tanokat, amelyek lényege a Tán császár törvényeivel, az öt főerénnyel majdnem szó szerint egyező négy konfuciusi főerény gyakorlása: Udvariasság — igazságosság — takarékoság — szegényérzet. Ez utóbbi főerény fontos szerepet játszik a kínai életben. A szegénybejutást úgy fejezik ki, hogy: „elveszti az arcát”. Mindenre képes a kínai, semmint ez a rettenet bekövetkezik, mert ha valaki elveszti az arcát, az erkölcsi halott, ami itt sokkal súlyosabb a fizikai elmulásnál.

Az egész országban jelentékenyen fellendült a pénzügyi és kereskedelmi forgalom

Sok új vállalat alakult, a régié pedig nagy összegekkel felemelték tőkéiket

Bucurestiből és a nagyobb vidéki városokból érkező jelentések a kereskedelem és pénzügyek öröndetes fellendüléséről számolnak be. Folyton újabb vállalatok alakulnak, a régié pedig — kevés kivétellel — felemelik tőkéjüket. Nemcsak a hivatalos lap jelentésmény-mellékletén, hanem a napi- és hetilapokban megjelent hivatalos közlemények is visszatükrözik ezt a fejlődést. Különösen a ruházati, műszaki, a vas- és vegyipari üzemek és kereskedelmi cégek fejlődése mondható igen jelentékenynek úgy Clujon, mint Románia más nagyobb városaiban. Nem beszélünk most a legnagyobb gyárak szédületes fejlődéséről, csak annyit közlünk jellemzőül, hogy egy évtized alatt, sőt néhány év folyamán a kisüzemekből nagy gyárak lettek. Például ismerünk olyan kötöttárugyárat, amely egy évtizeddel ezelőtt nagyon szerényen, alig néhány munkással kezdte meg működését és ma már százötven alkalmazottat foglalkoztat.

Egy vidéki városbeli harisnyagyár, amelyet hat évvel ezelőtt alapítottak 4 millió lejjel, most 25 millió lejre emeli alaptőkéjét és Bucurestibe költözik. Hunedoara megyében ötvenmillió lej tőkével, de 121 millió gépberendezési műhelyemgyár létesül. Severin megyében a Bistra Marului folyón 4200 lóerős vízerőre beendezett villamostelep épült. Az erőtelep kihasználására egy igen nagy vasgyári részvénytársaság 50 éves engedélyt kapott december közepétől számítva. A részvénytársaság három óriási vasgyára számára összesen 38 kilométer hosszú villamosvezetéseket fog pár hónapban belül építeni, amelynek kihasználási engedélye szintén ötven évre szól.

Ez év szeptemberében 6 millió lej tőkével alapították Bucurestiben egy textilgyárat, amelybe francia- és lengyelországi tőkét is fektettek. Ez a gyapjúfonógyár pár héttel az építkezés megkezdése után 15 millió lejre emelte fel alaptőkéjét, most pedig újabb 15 millió lejes alaptőkeemlést hajtott végre. Az új részvényeket a francia tőkésék jegyezték le és már januárban készpénzben 15 millió lejt fizetnek be, a többi befektetésre a nálunk

befagyott követeléseket használják fel. — A holland Philips műszaki konzern rádiócsöveggyárat akar nálunk alapítani.

Az egyik brasovi postógyárat csak pár év előtt létesítették és most hatmillió lejre emelte fel alaptőkéjét. — Románia legnagyobb pamutfonóüzeme, mely csak egy évvel ezelőtt indult meg, most 80 millió lejre emeli fel alaptőkéjét.

De a vegyipar sem marad e mögött. A német Farbenindustrie gyógyszertermékeinek romániai eladására 3 millió lej alaptőkéjű részvénytársaságot alapít. Mint értesülünk, Satumaren cukorgyárat építenek. — Aszbesztcikkék előállítására Bucurestiben ipari részvénytársaság alapul, amelynek egyelőre hárommillió lej lesz az alaptőkéje, de azt fokozatosan 10 millió lejre emelik fel. — Több len- és kenderfonóüzem alapítása is az előkészítés stádiumában van. — Egy bucuresti szelyemgyár ötmillió lej alaptőkéjét 12 millió lejre emeli fel. — A Concordia szénbánya a 30 millió lej alaptőkéjét 38 millió lejre emeli fel és az új részvényeket teljesen a régi részvénytulajdonosok veszik át e hó 31-ig. A vállalatnak Brasov és Treiscaune megyékben van szénbányája.

A legújabb alapítások közé tartoznak az alábbiak: Exo cím alatt mezőgazdasági termékek szállítására másfélmillió lej alaptőkéjű részvénytársaság alakult. Ugyancsak a fővárosban egymillió lej alaptőkével gabona-, gyümölcs- és olajmagvak exportjára részvénytársaság alakult. Egymillió lej alaptőkéje van annak a részvénytársaságnak, amely mindenféle áruforgalmi üzletet lebonyolítására vállalkozik. A sibiumegyei Cisanadie ipari központban egy új pamutfonó-vállalatot alapítottak kétféle alaptőkével. A vállalatba az egyik ismert nagyipari cég 900 ezer lej értékben apportként vitte cisanadiai ingatlanát. A szülőkés gépeket már elindították külföldről. Végül megemlítjük, hogy Bucurestiben egymillió lej alaptőkével új mozgósínház nyílt meg.

Amerika ismeretlen acélmágnásai

Gyakran emlékeznek meg az újságok a világgazdaság nagy fejedelméről. Nem véletlen, hogy olyan emberek neveit, mint Morgan, Rockefeller, Zaharoff, Huggenberg és a többiek, szárnyára kapta a hírnév és nincs a világnak sarka, ahol ne ismernék őket. Ezeknek a nagytőkészeknek reklám-ökökből vagy politikai népszerűsítés szempontjából volt szükség arra, hogy nevüket mindenütt ismerjék és ez a nagy népszerűség elég sok pénzükbe került. Rockefeller dollármilliókat áldozott arra, hogy a róla elnevezett jótékonyági szervezet vigye el hírért és nevét a zulu-kafferektől és norvégéig.

Vannak azonban a világnak gazdasági nagyságai, akik eddig meghuzódtak az ismeretlenség homályában. Innen a Neues Wiener Journal kaparja elő azt a négy amerikai trösztvezért, akiknek nevéhez egész országgyűzmény létesítése fűződik, de híruk-nevük nem nagyon jutott át az Egyesült Államok határain.

Amikor a nagy acéltérmelésről beszélnek, Morgan, vagy Carnegie neve vetődik fel, holott nemcsak az a két ember diktálta az iramot az acéltérmelésben. A világ egyik legnagyobb hatalmasságai közé számít Myron Tylor, egy hatvan év körüli ur, akinek atléta termete betegesen vékony lábakra támaszkodik. Az United Steel üzem igazgatója. Nagy-kultúrájú ember, aki előbb mint ügyvéd a börzén és mint a vállalat jogtanácsosa fejtett ki tevékenységet, míg nem később az Egyesült Államok legnagyobb üzemének vezérigazgatója lett. Szenvedélyes geneológus és dolgozószobájának falait művészeti, származástani ábrák díszítik. Sokat jótékonykodik, ami azonban nem akadályozta meg benne, hogy 25 százalékkal leszállítsa a krízis idején munkásai fizetését. „A jócskekedeteket az égben feljegyzik, a földön pedig busás osztalékokkal jutalmaznak” — ezt mondotta egyszer Tylor és ez a mondása azóta általánosan ismertté vált az Egyesült Államokban.

A másik nagyság E. G. Grace, valamivel öregebb, mint Tylor. Husz éve elnöke a Steel Company-nak. Aszkéta típus, aki gyermekeit spártai fegyelmében nevelte. Nem iszik, nem dohányzik és általában nem ismerik egyetlen szeszélyét vagy szenvedélyét sem. Kereskedő szellemét már gyermekkorában azzal tanusította, hogy minden döglött patkányt 25 centet fizetett barátainak. Grace iparrá fejlesztette a patkánybort még gyermekkorában. Később elektrotechnikus lett és vállalatot alapított, mely a háború kitöréséig megszerült hasznót hajtott. Ekkor azonban még egy dollárja sem volt, mert csak a technikai vezetés volt az övé, anélkül, hogy egyetlen egy részvénye lett volna a vállalatnál. A társaság a háború kitörésekor nem kevesebb, mint hárommillió dollárral ajándékozta meg. Ez volt a magánvagyon, amit tulajdonképpen azért kapott, mert a vállalatról kellemtelen dolgokat közölhetett volna, ha nem kapja meg az összeget. A háború alatt megduplázta a vagyonát. Még most is a vállalat vezetője, évi 180.000 dollár fizetéssel, ami az amerikai méretek között nevétségesen kicsi összeg.

A harmadik ismeretlen világnagyság Mr. Weirs, a Steel Corporation elnöke. Rendkívül gazdag ember, aki egyáltalában nem tanulta azt a mesterséget, amelyből meggazdagodott. Vállalatának főrevezényese. Nemrégiben ötmillió dolláros alapítványt tett az emberi előrehaladás céljaira. Az acélmágnások erkölcsi mentorának tekintik.

A negyedik és legkevésbé népszerű acélmágnás Tom Gridler. A Republic Steel vállalat igazgatója. Nagyon jó üzletember, de annyira nem praktikus gondolkodó, hogy a munkaszervezők kötelezettségeit respektálja. Amikor a vállalat helyzete kedvezőtlen, tömegesen bocsátja el a munkásokat. Értetődően a munkások gyűlöletének középpontjában áll. Sok merényletet követtek el már ellene, de szerencséjére még mindegyikből sértetlenül került ki.

— Uj Földi Mihály könyv: A SZAZAD ASSZONYA. 552 lap, füzve 132, köve 179 lej Lapegenál Cluj. Postán utánvétellel. Kérje a karácsonyi könyvszennazáció ingyen jegyzékét.

Felvonók (liftek)

személy- és teherszállításra gombkómány-zással megrendelhető:
Marko V. okl. gépészmérnöknel
CLUJ, Calea Regele Ferdinand 43.

CSÜTÖ
H
hog
fog
A b

Frága,
rans néme
ben komm
met sajtó
díjával va
Stefani-üg
lentése sz
ukáz kiad
megtöltja
A b

Egy ilyen
miután edd
tűntettek
harcolt. A
nyújtott n
Nobel-díjon
Quide és E
Thomas M
az illetékes
ientett ki
vannak tév
dorral és n

A berlini
lának”, Ne
lésének mi
tározatát.

Miféle sz
odatiélni
ring és
sem tesz

A Völki
díjat ezidén
világ felhát
kevésbé iga
osloj német
kánan hat
lyen nagyle
szer az ide
zaarulás vá
att próbálj
általa szer
társ: Wal
arról a jele
térium ann
németorszá
etki nem t
bizottsági
külföldre n
törvény bet
ni és vállal
ezáltal is

Ez az új
mányzására
róság, amel
cik, 18 hóna
cost. A hat
levelét, meg
külföldre n
akarta igé
mint ahogy
végigharcol
napjág. M
lerista ható
valamelyes
méiert.

Ennyi az
Berlinben
akiket haza
bírósgok e
kultek, miu
és a szüdet
paganda m
járát. A
Hitler mega
viselővé is
szág és Cse
fenn, amely
tik állampó
előzőleg a
tette. A cse
nak bizonyu

Most ped
puccs ma
itették ha
gánintézn
E tiltakozá
mint Ribbe
gol kormány
az alsóház
berlini lapo
civilizált vi
tűntetése f

Hitler meg akarja tiltani, hogy németek a jövőben elfogadják a béke Nobel díját

A berlini lapok szerint Ossietzki kitüntetésére Németország szigorú erkölcsi elítélését jelenti

Prága, december 30. P. Sweditsch emigráns német újságíró rendkívül érdekes cikkben kommentálja azt a világt, amelyet a német sajtóban Ossietzkinék, a béke Nobel-díjjal való kitüntetésére kiváltott. Az olasz Stefani-ügynökség berlini tudósítójának jelentése szerint — írja Sweditsch — Hitler ukáz kiadására készül, amelyben

megtiltja a németeknek, hogy a jövőben a béke Nobel-díját elfogadják.

Egy ilyen ukáz már a kellő időben jönne, miután eddig nem kevesebb, mint öt németet tüntettek ki azért, mert a béke eszméjéért harcolt. A német tudósoknak és művészeknek nyújtott megannyi irodalmi és tudományos Nobel-díjon kívül a békedíjat Stresemannnak, Quidé és Einstein professzoroknak, valamint Thomas Mann-nak ítélték eddig oda, akiket az illetékes bizottság a béke harcainak jelentett ki. Most ezek valamennyien indexre vannak téve Németországban, ahol csak undorral és megvetéssel szabad beszélni róluk.

Botránny és provokálás.

A berlini lapok „botránnyal” és „provokálásnak”, Németország szigorú erkölcsi elítélésének minősíti a Nobel-bizottság ezévi határozatát.

Miféle szemtelenség az, egy németnek odaítélni a békedíjat, midőn Hitler, Göring és Göbbels Németországa egyebet sem tesz, minthogy a háború pszichózisát terjeszti a világon.

A Völkischer Beobachter szerint a békedíjat ezidén „Hazaáruló” kapta és „az egész világ felháborodott e botránny fölött.” Ez már kevésbé igaz. A berlini lapok kiabálása és az oszloki német nagykövét tiltakozása igen pikánsan hatnak, ha meggondoljuk, hogy milyen nagylelkűen viselkedett a hitlerista rendszer az idegen hazaárulókkal szemben. A hazaárulás vádját egyébként egy régi ügye miatt próbálják most Ossietzkinre olvasni. Az általa szerkesztett folyóirat egyik munkatársa: Walter Kreiser leleplezéseket közöl arról a jelentésről, amelyet a hadügyminisztérium annakidején a német parlament előtt a németországi légi fegyverkezéssel tett. Ossietzki nem tudta, hogy a Reichstag vonatkozó bizottsági ülése titkos volt. Walter Kreiser külföldre menekült. Ossietzki nem akart a törvény betűszertit rendelkezési mögé bujni és vállalta a felelősséget a cikkért, hogy ezáltal is hitet tegyen béke-ideálja mellett.

Ossietzki kitöltötte büntetését.

Ez az ügy még Brüning diktatórikus kormányzásának kezdetére húzódik vissza. A bíróság, amelyben már akkor nyüzsgöttek a nácik, 18 hónapi börtönről ítélte a pacifista harcost. A hatóságok azonban nem vették el utlevelét, megadva ezáltal a lehetőséget, hogy külföldre meneküljön. Ossietzki ezt nem akarta igénybevenni és kitöltötte büntetését, mint ahogy minden pacifizmusa mellett is végigharcolta a világháborút, annak utolsó napjáig. Midőn a börtönből kikerült, a hitlerista hatóságok ismét lezárták, ezáltal nem valamelyes vétségért, csupán pacifista eszméiért.

Hitlert is elítélték hazaárulásért.

Ennyi az igazság Ossietzki árusításából. Berlinben viszont számosan élnek olyanok, akiket hazaárulással vádoltak meg a cseh bíróságok előtt és akik Németországba menekültek, miután az ország elleni összeesküvés és a szudeta-németek közötti irredenta propaganda miatt megindították ellenük az eljárást. A két legnótiorusabb hazaárulónak Hitler megadta az állampolgárságot, sőt képviselővé is nevezte ki őket, holott Németország és Csehszlovákia között egyezmény áll fenn, amely szerint valaki csak akkor válhatik állampolgárrá az egyik államban, ha előzőleg a másik állampolgárságát elveszítette. A cseh kormány tiltakozása hiábavalóan bizonyult.

Most pedig Hitler — akit a müncheni puccs meghiusulása után ugyancsak elítélték hazaárulásért, tiltakozik egy magánintézmény ellen, amely megbecsült egy „hazaárulót”.

E tiltakozásnak éppen annyi értelme volt, mint Ribbentrop ur közbejárásának az angol kormánytól egy angol képviselő által az alsóházban elmondott beszéde ellen... A berlini lapok azon állítása, hogy az egész civilizált világ „felháborodott” Ossietzki kitüntetésére fölött, a nevétségességbe fullad. A

világnak az utóbbi években oly kevés alkalma volt, hogy az erkölcs, igazságosság, a becsület és lelkiismeret győzelmeit ünnepelje, hogy valóban kellemesen lepte meg a Nobel-bizottság bátorsága és őszintesége. Ossietzki esetében nem különösebb konkrét érdemeket jutalmaztak meg. Igaz ugyan, hogy Ossietzki valóban tehetséges újságírónak bizonyult, aki a Tagebuch és a Weltbühne című folyóiratok révén sokban járult hozzá a pacifista propagandához. Normális körülmények között azonban ennyi nem lett volna elegendő a Nobel-díj elnyerésére. De Ossietzki ritka er-

A francia kormány megszavazta az adó törvény módosítását és a kötelező döntőbírárságra vonatkozó javaslatokat

Páris, december 30. (Rador.) A képviselőház tegnap este 362 szavazattal 226 ellenében elfogadta az adó törvény módosítására vonatkozó javaslatot és 446 szavazattal 125 ellenében a döntőbírárság eljárására vonatkozó javaslatot. Ma este 21 órakor kezdik meg a szenátus által már megszavazott költségvetési törvény vitáját.

A szenátus tegnap a munkaügyi és egészségügyi minisztériumok büdzséjét tárgyalta, majd áttért a haditengerészeti tárcabüdzséjének kérdésére. Az előirányzat szerint a haditengerészeti költségvetést 1.064.000.000 frankkal akarják felemelni. Ezután megszavazták a kullig, közmun-

Hull a haja? Korpázik a fejbőre?

Minden gyógyszerertárban és drogueriában kapható!

kölcsi erejét bizonyította be minduntalan, azt, hogy nem retten meg semmilyen mártírium elől. És az emberek kívánták, hogy az áruló és esküszegőnek ebben a korszakában emlékművet emeljenek a gondolkodás nemességének, az emberiség magasabb ideáljába vetett hitnek és egy eszme iránti áldozatkésznek.

A palesztinai szimfónikus zenekar szervező bizottsága sajtókonferenciát rendezett Toscanini és Hubermann részvételével. Hubermann kijelentette az újságírók előtt, hogy a zsidó építőmunka és a zsidó munkaakarási felejtetetlen élményt jelent neki és Toscanininek. Toscaninit nagy lelkesedéssel töltik el a zenekar várakozáson felüli teljesítményei és meg kell állapítani, hogy a palesztinai zsidók előkelő zenei és művészi érzéke egyedülálló az egész világon.

A hangversenyt rádióon közvetítették Amerikába.

A béke és egység szellemében zárult le az ortodox zsidóság háromnapos kongresszusa

Cluj, december 30. Mint már tegnapi számunkban jelentettük, kedd este nyert befejezést a transilvániai ortodox hitközségek háromnapos kongresszusa. A kongresszus záróülése emelkedett hangulatban zajlott le és a delegátusok nagy meglepetéssel fogadták a tény, hogy hosszas, izgalmas tárgyalások után sikerült megegyezniük a pártoknak a központi iroda alelnökeinek és tisztikarának megválasztása kérdésében és a kongresszus így egyhangulag fogadhatta el a jelölőbizottság által előterjesztett listát. A kongresszus — mint már röviden jelentettük — két alelnököt választott Freund József, a satumarei hitközség alelnöke és Ullmann István, az oradeai hitközség alelnöke személyében. A két alelnök személyében anyagilag független és fiatal munkaerőket állított a kongresszus Wesel főrabbi, az iroda örökös elnöke mellé. Ullmann István az oradeai hitközség vezetésében különösen megmutatta képességeit és ahogy a legnehezebb időben sikerült helyreállítania a belső békét hitközségében és a konszolidáció útjára terelni annak fejlődését, úgy remélhető, hogy a központi irodában is áldásos tevékenységet fog kifejteni Freund Józseffel együtt Wesel főrabbi irányítása mellett. A választmány a régi tagokból alakult meg és csak Clujról került be két új tag Hochmann Jakab és Rosenzweig Emanuel személyében.

A kongresszus záróülésén az alelnök választás kapcsán dr. Bebestyén József és dr. Klein Miksa is felszólt, majd a választás megejtése után Ullmann István alelnök tartott programbeszédet és hangsúlyozta, hogy odaadó munkatársa lesz Wesel főrabbinak a nehéz munkában. Végül dr. Mátys László sibiui delegátus tartott lendületes román beszédet, melyben az uralkodót és a dinasztiait éltette a kongresszus nagy lelkesedése mellett.

A kongresszus így a béke szellemében ért véget, érthető azonban a delegátusok nagy részének sajnálkozása afölött, hogy a kongresszus nem foglalkozott a transilvániai zsidóság és az ortodoxia valóban aktuális kérdéseivel és gyakorlati feladataival. Az egyetlen beszéd, amely a zsidóság tényleges problémáival és az ortodoxia életbevágó feladataival foglalkozott, Reioh Mózes mediási főrabbi közel kétórás, nagyszabású beszéde volt. A mediási főrabbi rávilágított a zsidó társadalom és a zsidó ifjúság súlyos gazdasági helyzetére. Behatóan foglalkozott a vallásos ifjúság elhelyezkedésének és a szombat megőrzésének súlyos problémáira és rámutatott azokra a gyakorlati feladatokra, amelyek az ortodoxiára hárulnak az ifjúság produktív átrétegződése és a szombat megőrzésének biztosítása érdekében. Erővel gazdasági szervezkedést követelt a vallásos zsidóság gazdasági érdekeinek megvédésére. A kongresszus delegátusai nagy figyelemmel hallgatták végig Reich főrabbi fejtegetéseit.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN.

Három lej 75 baniból táplálnak naponta egy legyencet

A börtönök siralmas helyzetéről számol be az igazságügy-minisztérium jelentése

Bucuresti, december 30. Néhány nappal ezelőtt az igazságügyminisztérium jelentést tett közre a börtönökről, mely megdöbbentő adatokat tartalmaz a fegyintézetek siralmas helyzetéről. A jelentés közli azokat a megszorításokat, amelyekre a költségvetési redukciónak miatti kényszerült a börtönök igazgatósága. 1929-ben a börtönök számára 30 milliót irányoztak elő, ez 1930-ban 28 millióra, 1931-ben 25 millióra, 1932-ben és 1936-ban 12.320.000 lejre csökkent. 1929 óta tehát az államnak a börtönök céljaira nyújtott költségvetése 59.9 százalékkal esett vissza. Ugyanakkor azonban a börtönök lakóinak száma folytonosan növekszik. 1929-ben összesen 48 ezer 245 ember volt a börtönökben, 1930-ban már 54.000, 1936-ban pedig 67.208. Az élelmezési napok száma 1936-ig 2.870.000-

ről 3.634.612-re nőtt. Ebből a számból nyilvánvalóan látszik, hogy milyen lehet a foglyok élelmezése, amikor egy napi élelemre 3 lej 75 bani jut naponta.

Még szomorubb a börtönlakóknak orvossággal való ellátása. 1929-ben erre a célra 1.600.000 lejt irányoztak elő, míg 1936-ban már csak 320 ezer lejt, tehát az orvosságok költségeinek előirányzata 92 százalékkal csökkent. Több, mint kilencven százalékkal csökkentették a ruházati költségek előirányzatát, a börtönök világításának és fűtésének előirányzata pedig a következőképpen alakult: 1929-ben 8 milliót adtak erre a célra, 1936-ban már csak 1.705.000 lejt. Itt a csökkenés 81 százalékos. Az igazságügyminisztérium jelentése nem fűz kommentárt a jelentéshez, de az amugyis önmagáért beszél.

Hétezer ember vett részt a Toscanini-hangversenyen Tel-Avivban

Hubermann és Toscanini a zsidó országépítésről és a palesztinai zsidók művészi érzékéről

Tel-Aviv, december 30. A Hubermann Bronislaw által megszervezett palesztinai szimfónikus zenekar első hangversenye, melyet Toscanini dirigált, nemzeti esemény volt a palesztinai zsidóságnak. A tel-avivi mintavásár hatalmas főcsarnokában rendezték meg a hangversenyt és mintegy hétezer ember töltötte meg az óriási termet. A főkormányzó magának és vendégeinek negyven jegyet vásárolt. A hangverseny előtt főpróba volt, amelyet három-ezer munkás, továbbá a kibbuok tagjai, munkanélküliek és szegények százai hall-

gattak végig belépőjegy nélkül. Toscanini, aki december 26-án töltötte be hetvenedik életévét, viharos ünneplésben részesítették. A Hisztadruth Haovdim, a munkásszervezet nevében Chana Coizik virágcsokrot nyújtott át a nagy művésznek, akit mélyen megragadt a meleg ünneplés.

A Jewish Agency fogadótestélyt rendezett Toscanini és Hubermann tiszteletére, akiket dr. Weizmann Chaim, a Jewish Agency és a Cionista Világszervezet elnöke üdvözölt.

SPORT

Örseállították Románia csapatát az asztalitenisz-világbajnokságra

Erős—Vladone—Paneth—Schapira—Marin a csapat. Befejeződött a Román Kupa asztaliteniszverseny, amelynek második helyére Vladone, harmadik helyére Paneth Haggibbor került

Bucuresti, december 30. (Az Uj Kelet tud.) A Román Kupa asztaliteniszverseny befejezést nyert és azt meglepetésre — amint azt tegnapi számunkban röviden jelentettük — Erős Géza, a Haggibbor volt versenyzője, jelenleg a bucuresti Sporting tagja, nyerte. Erős a Román Kupa védésén kívül elnyerte a Dimineața által felajánlott serleget is.

A verseny második helyére Vladone, a cluji UEC versenyzője került, akinek teljesítménye annál is inkább értékes, minthogy a csoportok győztesiből alakult döntőbe nem került be és csak a második helyezettek versenyének megnyerése után került be a helyezésekért folyó küzdelembe.

Harmadik helyre a Haggibbor régi, ki-próbált kitudó versenyzője, Paneth Farkas került, aki különben — mint a Román Kupa védője — favoritja volt a versenynek. Ha mégsem került az első helyre, ez annak tudható be, hogy megfelelő edző hely hiányában nem tudott a versenyre kellőképpen készülni. Negyedik helyre a román asztalitenisz-sport egyik igérete, a bucuresti Schapira került.

A másodosztályú versenyben Vasiliu Sporting bucuresti lett első, aki megnyerte a Realitatea Ilustrata című bucuresti folyóirat által felajánlott kupát.

A Román Kupa asztaliteniszverseny hivatalos eredményei egyébként a következők:

Főfőgyes: 1. Erős Sporting Bucuresti, 2. Vladone UEC, 3. Paneth Haggibbor, 4—5. Krebs SSAEC és Schapira Aurora Bucuresti, 6. Marin UEC.

Másodosztályban első lett Hagi Vasiliu Sporting, harmadosztályban Marcovici Aurora Bucuresti.

Női egyesben: 1. Angelica Adelstein Aurora, 2. Foris Brasovia, 3. dr Nagy Gabriella CAC és Balanescu Sportul Studentesc.

Férfi páros: 1. Erős Sporting—Krebs SSAEC, 2. Vladone UEC—Schapira Aurora. A nyertes pár egyúttal Románia 1936. évi párosbajnokságának címét is elnyerte. Az Oradean tartott országos bajnokságokon ugyanis ennek a számnak döntőjét akkor nem tudták lejátszani.

Kész a világbajnokságon résztvevő román csapat

Bucuresti, december 30. (Az Uj Kelet tud.) A Román Kupa verseny befejezése után a román asztalitenisz szövetség vezetősége ülést tartott, amelyen a mutató formák alapján, a következő csapatot állította össze, amely Romániát a február 1—7. között Bécs mellett rendezendő asztaliteniszvilágbajnokságon képviselni fogja:

1. Erős Géza, Sporting Bucuresti.
2. Vladone Victor, UEC Cluj.
3. Paneth Farkas, Haggibbor Cluj.
4. Schapira, Aurora Bucuresti.
5. Marin Vasile, UEC Cluj.

Rendkívül ünnepléses külsőségek között rendezik az osztrákok a világbajnoki versenyt

Bécs, december 30. Az 1937 évi asztaliteniszvilágbajnokság versenyét, mint ismeretes, az osztrákok asztaliteniszszövetség rendezte Baden bei Wienben. Az osztrák szövetség vezérkara már hetek óta végzi a világbajnoki verseny előkészületeit, mert úgy döntött, hogy az ausztriai világvárosban egy külsőség, mint technikai lebonyolítás tekintetében minden eddigi versenyt felül kell múljon.

Ennek az elhatározásnak megfelelően az osztrák szövetség a világbajnoki verseny fővédnökétől Starhemberg herceget, az osztrák sport legfőbb vezérét kérte fel, aki a fővédnökséget elvállalta. A szövetség elhatározta, hogy már a január 23-i sorsolás ünnepléses külsőségek között fog végbemenni Starhemberg herceg és az érdekeltek államok diplomáciai ügyvivőinek jelenlétében.

Kanada jégkorci együttese, a Kimberley Dynamiters, amely Kanadát a jégkorci világbajnokságon képviselni fogja, tegnapi Berlinben játszott a Németországban játszó kanadai edzők csapata ellen. Győzött a Kimberley 4:2 arányban.

A bucuresti Telefon Club jégkorci együttese Zakopaneban 1:1 arányban eldöntetlenül mérkőzött a Czarri csapatával.

Uj 400 m hölgyhátúszó világrekord. Rotterdam Mastenbroek többszörös holland olimpiai úszóbajnoknál a 400 m-es hölgy hát-

úszásban 5 perc 48.8 mp-vel új világrekordot állított fel. A régi világrekordot ugyancsak Mastenbroek tartotta.

Tovább is a Hungária vezet a máltai labdarugótornán. Máltából jelentik: A máltai karácsonyi torna során előbb a Hungária játszott az Army XI. ellen. Ez a csapat a múlt héten 2:2-t ért el a Rapid ellen. A Hungária szép játék után 5:0 arányban biztos győzelmet aratott. A második mérkőzésen a Rapid a Hungária által 11:1 arányban legyőzött Navy XI. ellen játszott. A bécsiek 2:1-es félidő után 4:2 arányban nyertek. A tornán továbbra is a Hungária vezet.

Birger Ruud, a többszörös olimpiai bajnok

siugró, 60 méterre javította meg az adelpodeni (Svájc) sánc rekordját. A régi rekord 56 méter volt.

A Ferencváros labdarugócsapata első portugáliai mérkőzésén Lisszabonban 2:0 (2:0) arányban győzött a Belemensen együttese ellen.

Jelentős összegű segélyeket osztott ki a legfőbb román sportszövetség

Bucuresti, december 30. (Az Uj Kelet tud.) A legfőbb román sportszövetség, az UFSR saját alapjából, amelynek összege közel kétszáz ezer lej, 75.000 lejt osztott szét az egyes sportszövetségek között. Segélyt kaptak a következő sportszövetségek:

Korcsolyázószövetség 10.000 lej.
Jégkorci szövetség azzal a céllal, hogy a világbajnokságon résztvehessen, 20.000 lejt.
Asztaliteniszszövetség, ugyancsak a világbajnokságon való részvétel céljára, 20.000 lejt.

Siszezőszövetség 10.000 lejt.
Basket-Ball és Volley-Ball szövetség 10.000 lejt.

Basket- és Volley-Ball bajnokságok megrendezésére 5000 lejt.

SZÍNHÁZ-FILM

A színház szilvesztere

Mint minden esztendőben, ezuttal is a színház nagy kabaréja lesz városunk legvonzóbb szilveszteri mulatsága. Most is két előadás lesz szilveszter estéjén, az első este 9-kor, a második pontosan féltizenkettőkor kezdődik. Mindkét előadást a hagyományos malacorsolás fogja befejezni, úgyhogy a megváltott jegy egyben sorsjegy is.

A kabaré műsora a szokottnál is változatosabb és mulatságosabb. A nagyszerű magánzámok és rengeteg új tánc mellett három ragyogó bohózat szerepel a műsoron. Az előadást Gróf László rendezi és Tompa Sándor konferálja.

A szilveszteri kabarét újév délutánján hat órákor megismétlik.

Ujév estéjén lesz A virágzó asszony bemutatója

Az idei pesti színházi év egyetlen százas sorozatot eredményezett eddig. Denys Amiel remek vígjátéka. A virágzó asszony volt a legnagyobb sikerű műsordarabja, amelyet Harsányi Zsolt remek fordításában játszik ma is a Vigszínház gárdája.

Nálunk újév estéjén lesz A virágzó asszony bemutatója a Kádár Imre rendezésében, igen díszes kiállításban. A főszerepeket Fényes Alice, Harmath Jolán, Köszegi Margit, Kovács György, Borovszky Oszkár, Lantos Béla, Rajnai Sándor alakítják.

A SZÍNHÁZ ÜNNEPI MŰSORA:

Csütörtök este 9: Nagy szilveszteri kabaré, malac-sorsolással. Rendezi: Gróf László. Konferál: Tompa Sándor. Három egyfelvonásos, 12 ének, tánc-szám és tréfa. Fényes Alice, Harmath Jolán, Sándor Stefi, Solymosán Magda, Csengeri Csóka, Forgács, Gróf, Jeney, Kovács, Lantos, Rajnai fellépésével, Tebán, Báza és a tánckar táncsámaival.

Csütörtök éjjel fél 12: Nagy szilveszteri kabaré malac-sorsolással.

Pénteken, újév napján, d. u. 3: Éjjeli menedékhely. (Olcsó helyárak). D. u. 6: Nagy újévi kabaré, malacorsolással. (A szilveszteri kabaré teljes műsorával). Este 9: A virágzó asszony. Denys Amiel vígjátéka. A Vigszínház előadásában 100 előadást megért újdonság. Rendező: Kádár Imre. A főszerepekben Fényes Alice, Harmath Jolán, Köszegi Margit, Wojtjiczky Elvira, Borovszky Oszkár, Kovács György, Lantos Béla, Rajnai Sándor. Premierbérlet.)

Szombat d. u. 5: Csavargó lány. (Olcsó helyárakkal). Este 9: A virágzó asszony B. bérlet.)

Vasárnap d. u. 3: Csodahajó. (Olcsó helyárak). D. u. 6: A virágzó asszony. Este 9: Lengyelvér. (Negyedszer.) Hétfő fél 9: A virágzó asszony. (Negyedszer.)

Kedd: Hivatalos szünet. Nincs előadás. Szerda délután 3: Maricza grófnő. (Olcsó helyárakkal.)

d. u. 6: A virágzó asszony. (Ötödször.) Este 9: Eső után köpönyeg. (Békffy István és Krasznay Mihály nagyszerű operettjüdjönsága. Rendező Gróf László. A főszerepekben: Solymosán Magda, Sándor Stefi, Stefanidesz III, Kovács

György, Jenei János, Csóka József. Teljesen új diszletekkel. Premierbérlet.)

ROMÁN OPERA MŰSORA

Péntek, január 1 (este): Cäreivics.

Vasárnap, január 3 (matiné): Herodiada.

Hétfő, január 4: Pillangókisasszony. (Vera Mora szopránnal.)

Szerda, január 6: Cäreivics.

Csütörtök, január 7 (matiné): Carmen. (Vera Mora szopránnal.)

Péntek, január 8: Denevér.

Szombat, január 9: Pillangókisasszony. (Iskolai matiné.) Vera Mora szopránnal.

Vasárnap, január 10 (este): Cigánybáró. (Vera Mora szopránnal.)

Hétfő, január 11: Tosca.

Szerda, január 13: Pillangókisasszony. (Vera Mora szopránnal.)

Péntek, január 15: Piros rózsák. (Premier.)

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

A szerelem gondolaja. Dekobra legszebb regényének kitudó filmváltozata. Főszerepekben Marcelle Chantal, Henry Rollan és a francia filmjátszás legjobbjai.

Előadás este 11 órai kezdettel is pezsgő- és malacorsolással egybekötött szilveszterest keretében.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Csoda műsor! Mindkét filmben román és magyar feliratok vannak! I. Vihar a Sárga tengeren. Jean Harlow, Wallace Beery, Clark Gable. II. Heidelbergi diákélet. Grete Natler, Gyergyay István (Kun Magda férje). III. Híradó. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6, 9-kor.

Nagy szilveszterest az

Ujságíróklubban

Csak a Sheaffer's tollnak van meg mind a 7 előnye, amelyet a korszerű töltőtolltól megkövetelhetünk. Ezenfelül pedig 100%-al több tintát szív fel, mint bármely más toll.

A fehér-pontos, átlátszó

SHEAFFER'S VACUUM TÖLTŐTOLL

egyetlen nyomásra tisztít és tölt. A fehér-pontos Sheaffer tollért a gyár egész életre szóló garanciát vállal s épp ezért a legalkalmasabb ajándéktárgy, mert minden nap emlékezteti arra, akitől kapta.

Kérjen minden papirtizletben csakis

Sheaffer's tollat

Kapható: 600 lejtől 2500 lejtig.

Romániai vezérképviselő:

A. KAUFMAN și FIUL SIGHET

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy sor 3 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Aláírt keresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzéslevelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Doktor fiatalember, aki 1 millió lejjel rendelkezik, nőstülni óhajt magához illő leánnyal, akinek szintén 1 millió lej hozománya van. „Boldog jövő” jelégére a kiadóba.

Keveset használt csukott luxusautót megvételre keresek. Ajánlatokat lehetőleg fényképfelvétellel „Autó” jelégére Rudolf Mosse Cluj címre kérem.

250.000 lejjel rendelkező fiatalember képviselést vállalna a cluji piacra vagy betársulna, lehetőleg textil-rövidáru vállalatba. „Szorgalmas” jelégére a kiadóba.

Kertes házban parkettes butorozott szoba kiadó. Bratianu 45.

Síruha, sötétkék, középtermetre eladó. Cim: Jámbar, Str. Surda 1/a.

Kettő pár gyermekkorcsolyát keresek megvételre. Strada Baron Pop 19. Kelemen.

Nyolcadik gimnázista leány eredményesen középiskolások korrepetálását vállalja. Cim a kiadóban.

A Beth Arbaham Imaház Cluj, Str. Gh. Baritiu Nr. 8. keres azonnali belépésre egy garanciaképes, ügyes pénzbeszedőt.

Kiadó szép butorozott szoba kapumellett bejárattal, fürdőszoba használattal. Str. Gen. Berthelot 25.

Gestetner sokszorosító gépet, használati jó állapotban keresek. Ajánlatokat árnyéklőléssel Rudolf Mosse Cluj továbbít.

Kiadó déli napos butorozott szoba, kősejteljes ellátással is, iskolás gyermekek is kaphatnak teljes ellátást gondos felügyelet alatt. Sterné, Erzsébet-u. 30.

Keresek központban üres szobát fürdőszobahasználattal vagy egy szoba konyhás, fürdőszobás lakást. Cim a kiadóban.

HIREK

A KIRÁLY ÚJÉV ÉJJELEN RÁDIO SZÓZATOT INTEZ AZ ORSZÁGHOZ. Bucarestből jelentik: Az uralkodó újév éj-jelén 24 órakor a román rádió mikrofonja előtt szózatot intéz az országhoz. A király beszéde után szórakoztató műsor következik az év zenei slágereiből összeállítva, majd két órára a román rádió meglepetést ígér.

Sulyos autobuszszerencsétlenség Franciaországban. Párisból jelentik: Egy utasokkal telt autobusz a Saint Malo-Caen országút szélén lévő egyik fának rohanat és össze-tört. Két utas meghalt, hat megsebesült. A baleset oka kormánytörés.

Aláírták az olasz-török kereskedelmi és hajózási szerződést. Rómából jelentik: Tegnap írták alá az olasz-török kereskedelmi és hajózási egyezményt, valamint több kereskedelmi jellegű pótszerződést. Az alá-írásnál jelen volt Ciano külügyminiszter és a római török nagykövét.

Egy amerikai városka törvényszéki tárgyalótermében egy anya agyonlőtte a vádlottat, aki megölte gyermekét. Newyorkból jelentik: Jacksonville városkában bíróság elé állították egy Jean Suepperd nevű 18 éves fiatalnőt, amiért egy Harvey Cabardo nevű barátját megölte volt. Amikor a tárgyalás kezdete két fogházoz vezetője a vádlottat, a közönség soraiból előugrott az áldozat anyja és három lövéssel leterítette Suepperdet. Az asszonyt azonnal letartóztatták. Kijelentette, örül annak, hogy így szíthette az igazságszolgáltatás menetét és megbosszulhatta gyermekét.

Uj elnököt választott a moszkvai tudományos akadémia. Moszkvából jelentik: A moszkvai tudományos akadémia elnökévé Kamorovot, alelnökké Gubkint és Britzket választották meg.

Siruhák

hozott és saját anyagból
hölgyek részére a leg-
újabb divat szerint
speciális kivitelben:

Mózes Andor
CLUJ, Str. Memorandului 2. szám.

**Rendfenntartó értekezlet a belügyminis-
tériumban.** Bucarestből jelentik: Ma délelőtt a belügyminis-
tériumban rendfenntartási cél-
lal értekezlet tartottak, amelyen Luca mi-
niszter, Bentoiu államtitkár, Paraianu tábor-
nok, csendőrségi főparancsnok, Negulescu és
Parisianu rendőrtisztviselők vettek részt.

4000 bírósági tisztviselő lép elő. Bucu-
restből jelentik: Az igazságügyminis-
tériumban folynak a munkálatok cca 4000 bírósági
tisztviselő előléptetése és véglegesítése ügyé-
ben.

**Meghalt Mária főhercegnő, Ferenc Jó-
zsef unokája.** Bécsből jelentik: A tiroli Hall-
ban ma éjjel 35 éves órában meghalt Mária
főhercegnő, Ferenc Salvátor főherceg leánya,
Ferenc József unokája.

Változatlan a pápa állapota. Vatikán-
városból jelentik: Az a hír, hogy a pápa igen
nyugtalanul töltötte az éjszakát, általános
aggodalmat váltott ki, amely azonban hamarosan
elült, amikor kiderült, hogy a hír on-
nan eredt, hogy a pápa hálószobájában éjjel
felé kigyúltak a lámpák. A való igaz, hogy
a szentatya állapota változatlan.

**Papen résztvesz Horthy kormányzó gö-
döllői vadászatán.** Bécsből jelentik: Von Pa-
pen ma délelőtt visszaérkezett állomáshelyé-
re magyarországi látogatásáról, de a német
követ vasárnap este visszautazik Budapest-
re, mert hétfőn és kedden Gödöllőn résztvesz
Horthy kormányzó vadászatán.

**Törvényjavaslat készül Angliában a mi-
niszteri fizetések felemelésére.** Londonból je-
lentik: Az alsóház következő ülészaka alatt
törvényjavaslatot terjesztenek elő a minisz-
teri fizetések felemelése érdekében. A mi-
niszterek évi illetményét 5000 fontra, a mi-
niszterelnökét 8000 font sterlingre emelik. A
lord-kancellár, mint eddig is, 10.000 fontot
kapna a javaslat értelmében.

Feltételes szabadságra helyezték Calatorescu volt kvesztort. Bucarestből jelentik: A Capitala szerint a legfőbb büntetőügyi tanács tegnap esti ülésén hozzájárult Calatorescu volt kvesztornak, a deviza-ügy elített részének feltételes szabadlábrahelyezéséhez. Calatorescunak még egy évet kellett volna ülnie.

Nagy tüntetést rendeztek Párizsban a városi közszolgálati intézmények alkalmazottai elmaradt béremelésük miatt

Párizs, december 30. (Rador). A városi közszolgálati intézmények személyzete tegnap este tüntetőmenetben vonult a városháza elé, ahol tiltakozott az alsófoku személyzetnek kért béremelés és a többi alkalmazottak béérének a megélhetési viszonyokhoz való összeegyeztetése érdekében előterjesztett kérés késedelmes tanulmányozása miatt. A rendőrség két ízben is közbelépett, hogy szétszórja a tüntetőket, akik megpróbáltak behatolni a városháza udvarára. Időközben a városházára érkezett Dormoy bel-

ügyminiszter, aki fogadta a tüntetők küldöttségét és biztosította őket, hogy kérésüket azonnal tanulmányozás tárgyává teszi, de egyúttal kérte őket, oszoljanak szét csendben. Ezalatt a városi tanács ülést tartott. A tanács elnöke hangoztatta, hogy nem tárgyalhatnak az ucca nyomása alatt és nem fog engedni semmilyen megfélemlítési kísérletnek. A tanácsülést ezután fel is függesztették. A tüntetők delegátusait ma fogadja a városi tanács elnöke.

A legvigább szilveszteri és újévi műsor!

A mézeshetek

Főszereplők: ANNY ONDEA, ADELE SANDROCK, HANS COENKER.
A film előtt: színes Silly Simfonie és Világhíradó.

Istentisztelet. Pénteken, a polgári újév napján a Regele Ferdinand uti nagytemplomban délelőtt 11 órakor istentisztelet lesz, melyre a hitk. tagjai ezuton meghívotnak. A péntek esti ima délután 1/2 óra kez-
dődik.

Mihály vajda megérkezett Firenzébe. Firenzéből jelentik: Mihály vajda Funda-
teanu parancsnok és Condeescu tábornok ki-
sérétében ma reggel Firenzébe érkezett, ahol
néhány napot tölt.

**Nem hosszabbítják meg Al Capone al-
vezérének tartózkodási engedélyét.** Bucures-
tiből jelentik: Január 10-én lejár Sykowski,
Al Capone volt társának romániai tartózkodá-
si engedélye. Sykowski kérte az engedély
30 nappal való meghosszabbítását, de kéré-
sét elutasították.

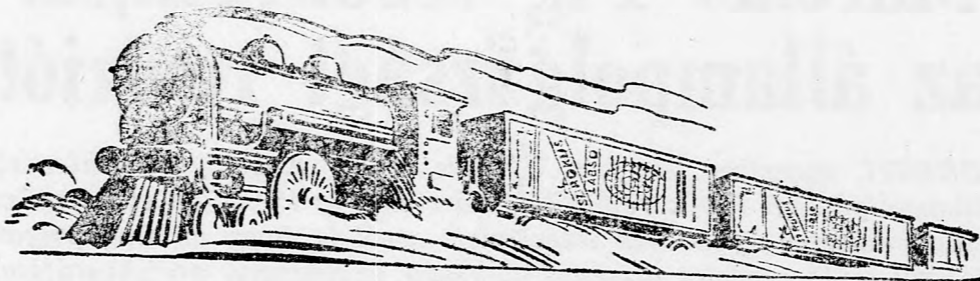
Anghelcsu 15 napra külföldre utazik.
Bucarestből jelentik: Dr Anghelcsu nem-
zeti nevelésügyi miniszter szombaton Párizs-
ba utazik, ahol 15 napot marad.

**Százhatvanötmillió lra folyt be ag-
glegényadó címén egy év alatt Olaszországban.**
Rómából jelentik: Az Olaszországban néhány
év előtt bevezetett aggregényadó közel két-
millió embert érint. A legújabb kimutatások
szerint 1935-ben 1,900.525 aggregényadóalany
után 165.661.793 lra adójövedelem folyt be.
A törvény rendelkezéseinek megfelelőleg az
aggregényadóból befolyt jövedelmet az anya-
és csecsemővédő intézetek javára fordítják.

Meghalt Habsburg Frigyes főherceg;
Budapestről jelentik: Magyaróvári birtokán
ma reggel meghalt Habsburg Frigyes főher-
ceg, aki a magyar-osztrák hadsereg genera-
lissimusa volt. Nyolcvan éves korában érte
utol a halál.

**Vese-, hólyag-, prostata- és végbél-
bajoknál egy pohár természetes Ferenc József
keserűvíz kiadós, hig ürület és kielégítő
emésztést eredményez, melynek következmé-
nye azután jóleső megkönnyebbülés szokott
lenni. Az orvosok ajánlják.**

Befutott a 10 lejes Szt. Rókus csomag

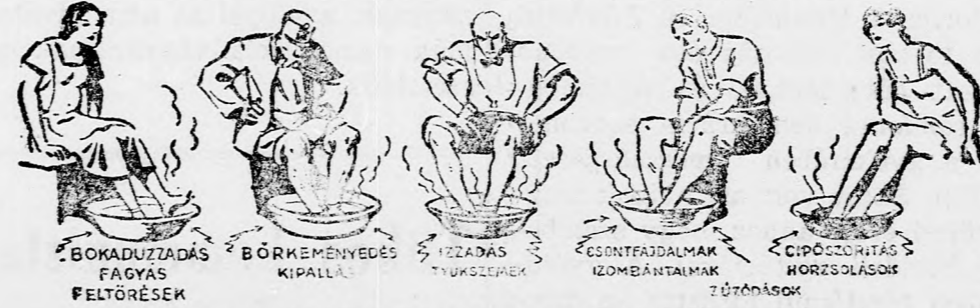
Örömhír a fájóslábuaknak!

A bécsi v. udvari gyógyszerár, jelenleg állami gyógyszerár (Bundesapotheke) által a tudomány mai állásának megfelelően tökéletesített és oxigénnel telített Szt. RÓKUS LABSÓ 10 LEJES CSOMAGOLÁSBAN MEGJELENT! ELEG VOLT A SZENVEDÉSŐK!

MA ESTE EGY JO LABFURDO

maréknyi Rókus-sóval. Azonnali megkönnyebbülés. A fájdalmakat mintha elválták volna

A Szt. RÓKUS LABSÓ UJ LABAT CSINÁL!

A duzzadások lelohadnak, a tyukszemek annyira megpuhulnak, hogy kézzel eltávolíthatók. Elmúlnak a fájások, életerő járja át az egész testet, állhat vagy járkaálhat órákig a legkisebb megerőltetés nélkül, hordhat egy számmal kisebb cipőt. A legelhanyagoltabb lábak is tökéletesen rendbe jönnek. Kapható minden szaküzletben. Forgalomba hozza: ROZSNYAY gyógyszerár, Arad. Alapítottát 1824.

Titulescu még legalább egy félévig nem tér vissza az országba. Bucarestből jelentik: Titulescunak orvosi további pihenést írtak elő. A volt külügyminiszter néhány hónapot hegyvidéken, további hónapokat pedig a tengerparton tölt, úgyhogy félév előtt nem tér vissza az országba.

A közoktatásügyi minisztériumtól kell valutát igényeljenek a külföldön tanuló diákok. Bucarestből jelentik: A kereskedelmi minisztérium felhívja azokat a diákokat, akik külföldön folytatják tanulmányaikat, hogy valutaigénylési kéréseiket intézzék a nemzeti nevelésügyi minisztériumhoz tanulmányi bizonyítványaik kíséretében.

**Graziani marsall az abesszin ellenállás-
ról.** Addis-Abebaból jelentik: Graziani marsall, Etiópia alkirálya a karcsenyi ünnepek alatt rendezett katonai díszszemle alkalmából beszédet tartott az abesszin előkelőségek előtt. „Elérkezünk a befejezéshez — mondotta Graziani. — Abesszínia minden lakója belátta, hogy nem maradt számára más tennivaló, mint meghódolni a hatalmas Olaszország előtt. Lehet, hogy egyes távoli vidékeken élő főnökök bandáikkal ellenállást fognak ugyan még megkísérelni, azonban egyik a másik után el fog bukni csapásaink alatt“.

Dr Papp János a cluji tábla főelnöke. A Pompei Micsa dr cluji táblai főelnök halálával megüresedett főelnöki állásba dr Papp Ioan itélőtáblai tanácselnököt nevezték ki. Papp Ioan dr a transilvániai bírói kar kiváló tagja. Kinevezése általános megelégedést keltett jogászkrörökben.

Egy éve temették el Tita Cristescut. Bucarestből jelentik: Most mult el egy éve annak, hogy eltemették a tragikus véget ért ragyogó szépségű Tita Cristescut, akinek halála körül az ismert, szenzációkban gazdag bűnügyi bonyodalom támadt. A temetés évfordulójának napján Tita Cristescunak a Bellu-temetőben levő sírját valóságos elborították virágokkal.

Huszonhét embert mart meg egy veszett kutya. Piatra-Neamt-ból jelentik: A megye különböző részeiről sürin érkeznek veszett kutyák garázdálkodásairól beszámoló hírek. A legutóbbi ilyen hír szerint hatalmas veszett kutya rohant végig Mastacau község egyik ucaján és megtámadott minden utjába kerülőt. Huszonhét embert mart meg, míg végül sikerült agyonverni. A sebesülteket a „oznov-i kórházba szállították beoltás végett.

A posta felhívása a nagyközönséghez. A cluji postaigazgatóság felhívja a nagyközönség figyelmét, hogy a saját érdekében a levél és más postai küldemények megcímzésénél, felbélyegzésénél a legnagyobb pontossággal járjon el. Az elmúlt ünnepek alatt a postaigazgatóság azt tapasztalta, hogy igen gyakori esetben a levelek pontatlanul vannak megcímezve, vagy nincsenek a bélyegzőrövénynek megfelelően postai vagy repülőbélyeggekkel rendesen felbélyegezve — mind olyan okok, melyek nagymértékben megnehezítik, vagy lehetlenné teszik a levél vagy más postai küldemények kézbesítését. A bélyegyet lehetőleg a levélboríték jobb felső sarkára kell ragasztani s a fővárosba szoló leveleken, illetve borítékokon a kerületet is fel kell tüntetni.

A szekszuális élet enciklopédiája

Szerkesztette: Norman Hair,
a magyar közönség részére átdolgozta:
Dr DECSI IMRE.
Lexikon alak, 360 oldal, egészségvásonkötés,
ára 198 lej, postán utavéttel küldi LEPAGE,
Cluj. — Kérjen teljes jegyzéket.

UJ KELET Legújabb hírek

Az olasz, német és portugál kormányok közös választ adnak az angol-francia benemavatkozási jegyzékre

Sikeres offenzívát indítottak a kormánycsapatok Madridtól északnyugatra. A valenciai kormány elmozdította a belügyi államtitkárt és az állambiztonsági hivatal igazgatóját

A spanyol főváros védelmi tanácsának közleménye szerint a Madridtól északnyugatra fekvő körzetben a kormánycsapatok erőteljes offenzívát indítottak Villanueva dela Canada irányába. Dacára a sűrű ködnek, a kormányerőknek sikerült elfoglalni a falut. Ebben a körzetben a köztársaságiak elsővonalbeli csapatai két kilométernyire vannak Brunetától. Carabanchel körül a kormány haderői több épületet foglaltak el. Ebben a faluban ádáz harcok folytak és az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett. A cordovai fronton a kormánycsapatok folytatják sikeres ellen-támadásukat Lopera felé. Lopera, Cilla del Rio és Montoro falvak a kormány tüzérségének célpontjai.

Tegnap a montorói harcokban a köztársasági tisztek és négy német gyalogos és egy lovasszázad jelenlétét fedezték fel az ellenség soraiban. A németek a legújabb típusú automata fegyverekkel vannak felszerelve. Tegnap a kormányerők Lopera és Villa del Rio falvakat támadták. A harc reggel vette kezdetét és este ért véget, pontos eredmény nélkül.

A Havas valenciai jelentése szerint a tegnapi kabinettanácson, amely hat órát tartott, a valenciai kormány elhatározta, hogy a számtalan bizottságot, amelyek az egyes városokat vezették, feloszlattja s helyükbe rendes városi tanácsokat állít. Ezeket a népfőnt és a szakszervezetek tagjaiból fogják összeállítani. A minisztertanács elmozdította a belügyi államtitkárt és az állambiztonsági hivatal igazgatóját is.

Róma, december 30. (Rador.) Ciano gróf külügyminiszter ma a német nagykövetet, tegnap pedig a portugál követet fogadta, akikkel megtárgyalta, milyen választ adjanak a római, berlini és liszaboni kormányok a spanyol benemavatkozási jegyzékre.

A Palos feltartóztatásának újabb részletei

A Havas jelenti pótólólag a Palos elfogatásával kapcsolatban, hogy a baszk hatóságok közlése szerint a Palost a Biscaya spanyol hadihajó vette észre a területi vizeken belül és a szabályos jelzésekkel megállásra szólította fel. A Palos csak ismételt jeladás után állt meg. A Biscaya egyik csónakja öt emberrel odavezetett a Paloshoz, de annak kapitánya nem volt hajlandó felengedni fedélzetére a spanyol tiszteket. A hadihajó erre úgy fordult a Palos felé, mintha ágyutüz alá akarná azt venni. A német hajó parancsnoka csak ekkor értette meg, milyen veszélyben forog és azonnal eleget tett a felszólításnak, hogy vegye utját Bilbao felé. Abban a pillanatban, amikor a Palos eleget tett a felszólításnak, jelent meg a helyszínen a Fame angol torpedóhajó, mely utban volt Bilbao felől Saint Jean de Luz felé. A Palos tisztjei köszönetüket fejezték ki a baszk hatóságoknak, amiért oly jóakaratu módon fogadták őket Bilbao kikötőjében és a német hajó kapitánya ebédre is meghívta a baszk hatóságok fejeit hajójára.

Amerikában törvényjavaslat készül a Spanyolországba irányuló fegyver kivétel megakadályozására

Washingtoni jelentés szerint Roosevelt elnök kijelentette az újságíróknak, hogy a semlegességi törvény híve, amely hatalmat ad neki, hogy betiltja a Spanyolországban rendelt repülőgépszállításokat. Ami a Spanyolországba való szállításra kiadott engedélyt illeti, az exportöröket figyelmeztetni fogják, hogy az általuk eszközölt kivétel elengedése van a törvény szellemével.

Egyidejűleg a szenátus külpolitikai bizottságának elnöke kijelentette az újságíróknak, hogy törvényjavaslat van készülőben, mely hivatva lesz megakadályozni a spanyol hadviselő felek számára való fegyver kivételt. A javaslatot január 5-én terjesztik a parlament elé és elég gyorsan fogják megszavazni ahhoz, hogy a hétfőn engedélyezett repülőgépkivétel teljesítésére ne kerülhessen sor.

A fentiekkel kapcsolatban a Newyork Times megállapítja, hogy a kifogás, mely sze-

rint Spanyolországban csupán polgárháború folyik, bizonyítja, mennyire elmaradt fel-fogása van a kongresszusnak bizonyos kül-politikai kérdésekben.

Felkelő-jelentések

A felkelők hivatalos jelentése szerint a marxisták tegnap Corbolan közelében támadtak Terruel vidékén és orosz tankokat, valamint a nemzetközi brigád különítményeit dobták harcba. A felkelők azonban visszaverték a támadást és súlyos veszteségeket okoztak az ellenségnek. Jean tartományban a felkelő haderők Loperánál visszaverték egy kormányrésztől kiindult támadást. A kormány itt 50 halottat hagyott hátra.

A sevillai rádió jelentése szerint Terruel körzetében a kormánycsapatok rendszertelenül vonulnak vissza. A felkelők folytatják előnyomulásukat Andaluziában, ahol 60 kilométer mélységben haladtak előre. Délén a kormányerők támadással próbálkoztak Maljezuella környékén, de 52 halott és gazdag

hadianyag hátrahagyásával kénytelenek voltak visszavonulni.

Megérkezett a szovjet-válasz az angol-francia jegyzékre.

Páris, december 30. (Rador.) Megerősítik, hogy a közös francia-angol jegyzékre adott szovjet válasz tegnap megérkezett Párisba. Állítólag az orosz kormány azzal a feltétellel elfogadta a francia-angol indítványt, ha az önkéntes toborzás betiltását írott jegyzékbe foglalják, azt az összes államok aláírják és annak alkalmazását ellenőrzésnek vetik alá.

Brüsszeli jelentés szerint a belga kormány átiratban fordult a valenciai spanyol kormányhoz de Borchgrave báró, a volt spanyolországi belga nagykövet fiának eltűnése ügyében. De Borchgrave Madrid közelében tűnt el. A belga külügyminiszter kérte, engedjék meg, hogy megbízott utján képviseltesse magát a spanyol hatóságok vizsgálóbizottságában.

Január 2-án, szombaton indul egy olyan film, melynél nagyobb, hatalmasabb alkotás 10 ÉV ÓTA NEM VOLT!

PORT ARTHUR a CAPITOLBAN!!

Március 1-ig lebonyolítják az állampolgársági revíziót

BUCURESTI, december 30. (Az Uj Kelet tud.) A belügyminiszter elrendelte, hogy az állampolgársági listák revízióját március 1-ig készítsék el az egész országban. A belügyminiszter ugyancsak intézkedett arról is, hogy az állampolgársági listák revíziójáról szóló rendelet eljusson az ország valamennyi prefekturájára.

Ezzel kapcsolatban tegnap megkérdeztük dr. Dunca Jenőt, Cluj megye prefektusát, aki kijelentette, hogy ezideig sem érkezett meg Clujra a rendelet.

BUCURESTI, december 30. A belügyminisztériumban leszögezik, hogy az állampolgársági listák revíziója nem azonos a június 1-én tartandó általános idegenre-vízióval.

Megszűnt a Zorile

Em. Socor harcos demokrata organuma: a Zorile néhány nap óta nem jelenik meg többé.

A jobboldali sajtó melegen üdvözli ezt a tényt és erre a maga szempontjából kétségtelenül minden oka megvan.

Mert a Zorile, a Dimineata és Adeverul vezetéseben történt változás óta valóban egyedül állott bátorságával és szókimon-dásával a romániai demokrácia arcvonalán. Ebben a gyökerében megmérgezett légkörben Em. Socor volt az, akinek meg-volt az erkölcsi ereje ahhoz, hogy szembe-nézzen a jobboldali agitációval. A gyűlö-lettel szemben töretlenül hirdette a meg-értést, a kisebbségekkel történő igazság-talanságok ellen köntörfalazás nélkül emelte fel tiltakozó szavát és lapjának ha-sábjait szélesre tárta az elnyomottak, szenvedő és nyomorgó kisemberek védel-mében. A közélet beteges kinövésének nem volt nála harcosabb tollu ostorozója: kulissza mögött ágáló politikai erők né-hány látható feje ellen olyan támadó kam-pányokat vezetett, amelyek emlékezetesek maradnak a román újságírásban.

A demokratikus hit, a gondolkodás ne-messége, az erkölcsi tisztaság, a népek közötti megértés és a kisebbségek védel-me olyan értékpapírosok, amelyeket na-

gyon alacsonyban, vagy egyáltalán nem je-gyeznek a megfertőzött közélet tőzsdéin. A Zorile megfelelő támogatás híján meg-szűnt. Eltűnése pótolhatatlan veszteséget jelent a román demokrácia gyérülő sorai számára és szomorú jelképe annak a kö-zönynek, amellyel az arra hivatottak a ro-mán demokrácia végvárainak pusztulását szemlélik.

Titkos kommunista szer-vezet működött az argen-tinai katonai akadémián

Buenos-Aires, december 30. (Rador.) A St. Martin-i katonai akadémiáról elloptak né-hány titkos katonai okmányt. A nyomozás kiderítette, hogy az akadémián titkos kom-munista szervezet működött, amelynek 29 tagját letartóztatták. Az illetők lakásán kompromittáló iratokat találtak, melyekből kitűnik, hogy a szervezet a kommunista in-ternacionálé központjától kapott állandó uta-sításokat, hogyan fejtsen ki propagandát az argentin hadsereg kebelében.

2400 hasáb, 1200 oldal, 35.000 cím-szám, 2000 szövegkép a most meg-jelent teljes, új, egykötetes

Révai LEXIKON

32 lemezmellettel, 20 egészoldalas színes térképpel, rendkívül erős kö-tésben. Azonnal rendelve 480 lej, később 600 lej

Lepage-nál
Postán utávvétellel.

Alkalmazták Londonban az egyenruhaviselést betiltá-sára vonatkozó rendeletet

London, december 30. (Rador.) Az egyenruhaviselést betiltására vonatkozó törvényt ma első ízben alkalmazták. A független munkáspárt felszólítást kapott a rendőrségtől, hogy tagjainak tiltsa meg a vörös-ing viseletét.

A svéd király érdemrenddel tüntette ki Greta Garbot

Stockholm, december 30. (Rador.) Gusztáv svéd király a „Littaris et artibus” érdemrendet adományozta Greta Garbo film-színésznőnek. Ez a legmagasabb svéd ki-tüntetés, amit irodalmi és művészi érdemek-ért adnak.

Csang-Kaj-Sek másodszor is lemondott, de másodszor sem fogadták el a lemondását

Nanking, december 30. (Rador.) Csang-Kaj-Sek marsall másod ízben terjesztette elő lemondását miniszterelnöki és legfőbb had-seregparancsnoki tisztjeiről. Lemondását másodszor is elutasította a központi politi-kai tanács. Csang-Kaj-Sek kijelentette, hogy részben felelősnek tekinti magát a sianfui zendülés miatt. A marsall lemondásának má-sodszori elutasítása a legnagyobb megtiszteltetés, amiben a politikai tanács részesít-heti őt. A tanács egyhónapos szabadságot adott szovjet válasz tegnap megérkezett Pá-

— ZSIDÓKORHÁZ BAL JANUÁR 9-ÉN. A Zsidókorház bál rendezése közli az ér-deklődőkkel, hogy a rendezésük kezében van-nak a bál megtartásához szükséges összes engedélyek, úgyhogy a nagy sikerűnek és fényesnek ígérkező bált január 9-én meg-tartják.

Az év leg-nagyobb sikere

MICHAEL SOLOCHOW:

A Csendes Don - Trilógia

I. kötet: A csendes Don 314 oldal
II. kötet: Viharos napok 320 oldal
III. kötet: Korákok lázadása 292 old.

Most már kapható a teljes mű!!!

Az első nagy és elfogultatlan regény Oroszország átalakulásáról.

EPOCHÁ.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 13
Telefonszám: 8-61.

CENYURAT